Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 148 (20. 415) • 1989 йил 23 июнь, жума • Баҳоси 3 тийин.

XII беш йиллик

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Бу йил Тимошенко номли совхозда ижарачи бригадалар сони йигирма биттага етди. Улар хусусида гап боргудай бўлса, албатта Фароғат Шомуродова бошлиқ бригада коллективи тўғрисида ғурур билан сўзлашади. Ўн уч йилдан ортиқ вақтдан бери бригадага бошчилик қилиб келаётган Фароғат пахтачиликнинг сиру асрорини обдон билиб олганлардан. Ўтган йили у бошлиқ бригада аъзолари пахта топшириш бўйича план ва мажбуриятларини ошириб бажардилар.

— Бу йил пахтамиз ўтган йилдагига қараганда 15 — 20 кунга кечикяпти, дея сўзини давом эттирди бригада бошлиғи. — Биз илғорларнинг иш усуллари ва фан ютуқларига таянган ҳолда ғўзаларимизни комплекс парвариш қилаётирмиз. Буларнинг самараси яхши бўлаётир.

Бригада пахтакорлари бу йил мавжуд пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 26,1 центнер ўрнига 30 центнердан хирмон кўтаришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Бултургига ўхшаб бу йил ҳам етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси машиналарда йиғиб-териб олинади. Механизаторлардан А. Пардаев, А. Қўчқоров, Н. Шомуродовлар ўтган йили планни тез муддатларда бажарилишини таъминладилар Айниқса, ўз машинаси бункеридан 289 тонна пахта бўшатган Нормамат Шомуродов ибрат кўрсатди. Совхоз пахтакорлари Нормаматни мукофотга берилган «Жигули» машинаси билан табрикладилар. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бу мукофоти ёш пахтакорни янада унумли ишлашга ундамоқда. Моҳир дала гвардиячиси юксак мукофотга жавобан бу йил эл хирмонига 300 тонна «оқ олтин» териб топшириш мажбуриятини олди.

Ижарачилар ғайрати

Ишни тўғри ташкил этиб, коллективни кўтаринки руҳ билан меҳнат қилишга йўналтираётган бригада бошлиғи бу йилги ишлар тўғрисида шундай дейди: об-ҳаво паст келди. 155 гектар ерда эрта экилган чигит табиат инжиқликлари туфайли нобуд бўлди. Деярли барча майдонларга уруғ уч марта қайта экилди. Кейинги экилган чигит қийғос ундириб олингач, кўчатлар минерал ва маҳаллий ўғитлар билан уч марта озиқлантирилди. Яхши парвариш қилинган экинларга дастлабки сув берилгач авжи янада тезлашди. Ҳозир деярли барча майдонлардаги ғўзалар текис шоналади.

Иккита «Белорус» трактори билан ниҳолларга сифатли ишлов берияпти. Нормамат Шомуродов, Тўлқин Пардаев, Баҳром Бобошев, Саидғани Жўраев каби механизатор ва тажрибали сувчилар ғўзаларни кунда бир яшнатишга, мўл-кўл ҳосил тўплашга эришаётирлар.

Бригадада учта звено бор. Уларга Бўтавой Бурхонов, Абдурашид Пардаев, Асад Суярқулов етакчилик қилишмоқда. Звеноларда меҳнатнинг яхши ташкил этилгани туфайли ғўзаларнинг ривожи кўзни қувонтиради. Эртапишар ва машинабоп қилиб парваришланаётган ниҳолларга уч марта комплекс ишлов берилди.

Арнасой районидаги бу совхознинг қолган барча ижарачи бригадалари далаларида икки-уч марталаб бузиб экилган ва ҳозир гуркираб ўсаётган ғўзалар фидокорона меҳнат туфайли текис шоналай бошлади. Совхоз ишчилари 3460 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26,2 центнердан ҳосил олиш учун бир ғайратларига ўн ғайрат кўрсатиб ишлаяптилар.

Т. УНАБОЕВ,
Т. СОЙНАЗАРОВ.

Андижон область Ленин районидаги «Социализм» колхози бригада бошлиғи Манзурахон Раҳимов (юқорида) бошлиқ бригада кўп йиллардан бери социалистик мусобақа илғорлари сафидан ўрин олиб келади. Коллектив аъзолари бу йил мавжуд майдонлар ҳосилдорлигини 40 центнердан оширишга аҳд қилганлар. Ҳозир далаларда ғўза парвариши қизғин.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ суратлари.

Қирқ беш йил бир касбда

● Борис Иосифович Кондрашкин Ғиждувон пахта тозалаш заводида 45 йилдан бери электрик бўлиб хизмат қилмоқда. У ўтган узоқ вақт ичида ҳалоллиги, меҳнатсеварлиги билан ишчиларнинг ҳурматига сазовор бўлди.

Шу даргоҳда у касб-ҳунар ўрганган эди. Ҳозир Б. Кондрашкиннинг шогирдларини ҳар бир цехда учратиш мумкин. Корхонанинг Орзу Омонов, Ҳаким Қаюмов, Мурод Кароматов сингари кўплаб пешқадам ишчилари ўз устозлари каби меҳнат қилиб, план ва топшириқларни ошириб бажаришмоқда.

Т. МАҚСУДОВ,
ишчи.

ЭРОН РАҲБАРИНИНГ ТАШРИФИ

21 июнь куни Кремлда М. С. Горбачев билан Совет Иттифоқига расмий ташриф буюрган Эрон Ислом Кенгаши мажлисининг Раиси А. А. Хошимий-Рафсанжоний ўртасидаги музокаралар давом эттирилди.

М. С. Горбачев шуни уқтириб ўтдики, ҳозир Москвада ўтказилаётган музокараларнинг жадал характери кўпгина муҳим масалаларга муштарак ёки ўхшаш ёндашувларни топиш имконини беради, Совет — Эрон муносабатларини фаол иш босқичига кўтариш учун яхши асос яратади. Иккала томон аниқ-равшан ва кенг миқёсли аҳдлашувларга яқинлашиб қолганликлари диққатга сазовор белгидир, деди у. Бу аҳдлашувлар иккала халқимизнинггина эмас, шу билан бирга регионнинг ҳам, умуман дунёнинг ҳам манфаатларига хизмат қиладиган ҳамкорликнинг янги босқичи истиқболларини очиб беради.

А. А. Хошимий-Рафсанжоний шу фикрга қўшилди.

У М. С. Горбачевнинг иккала раҳбар томонидан музокараларнинг аввалги даврасида берилган топшириққа мувофиқ аниқ-равшан таклифларни кўриб чиқиш натижалари ҳақида ҳар икки делегациянинг аъзолари бўлган тегишли министрларнинг ахборотини тинглаш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлади.

Совет томонидан Э. А. Шеварднадзе, К. Ф. Катушев, Н. С. Конарев гапирдилар. Улар ўз гапларида М. С. Горбачев билан имом Руҳилло Мусавий Хумайний бир-бирларига мактуб йўллаган пайтдан эътиборан муносабатларда сифат жиҳатдан янги босқич бошланганини таъкидладилар. Совет — Эрон музокаралари арафасида катта тайёргарлик ишлари қилинди, бу ишларда иккала мамлакатнинг турли министрликлар ва идоралари қатнашдилар. Шу йилнинг ўзида СССР ва Эрон ташқи ишлар министрлари тўрт марта учрашдилар.

Натижада бугунги кунгача ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий ва илмий-техникавий характердаги бир қанча ҳужжатлар тайёрланди. Бизнинг ўзаро муносабатларимиз принциплари тўғрисидаги декларация асосий якунловчи сиёсий ҳужжатдир, унда яхши қўшничиликни ривожлантириш муҳимлиги биринчи ўринга қўйилган, шунингдек иккала мамлакат ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш истиқболларини кўзлаб салмоқли пойдевор яратилган.

СССР билан Эрон ўртасида савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорликнинг 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган узоқ муддатли программаси узил-кесил мувофиқлаштириб олинганлиги ҳам маълум қилинди. Бу муҳим ҳужжат халқ хўжалигининг 15 та тармоғида, фан ва техника, молия, космос, атом энергиясидан фойдаланиш соҳасида иккала мамлакатнинг ўзаро фаол алоқалари доираларини белгилаб беради. Товар обороти тўғрисидаги битим, шунингдек Машҳад — Серахс — Тажан участкасида темир йўл қурилиши ҳақидаги битим имзолаш учун тайёрлаб қўйилди. Газга оид битимни ишлаб чиқиш соҳасида катта иш қилинди. Бу битим устидаги иш яқин вақт ичида ниҳоясига етказилади. Иккала мамлакат ўртасидаги транспорт қатнов йўлларини ривожлантириш соҳасидаги ҳамкорлик борасида олдиндан салмоқли ишлар қилиб қўйилди.

Совет министрлари бир қанча аниқ-равшан таклиф ва мулоҳазаларни, шу жумладан фақат олий даражада келишиб олиниши мумкин бўлган масалаларга оид таклиф ва мулоҳазаларни айтдилар. Мана шундай масалалардан бири — Москва билан Теҳрон ўртасида тўппа-тўғри пассажир темир йўл қатновини тиклаш имконияти мажлис вақтининг ўзида дарҳол ҳал қилинди.

Эрон томонидан ташқи ишлар министри А. А. Вилоятий билан экономика ва молия министри М. Д. Ирвоний ахборот бердилар. Улар турли соҳалардаги икки томонлама ҳамкорликни ривожлантириш юзасидан биргаликда қилинаётган ишнинг ҳозирги ҳолати ва истиқболлари хусусида ўз совет касбдошларининг фикрларига қўшилдилар. Улар, жумладан, экономика, балиқ овлаш ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ҳамкорликнинг муҳимлигини, бундан иккала томон манфаатдор эканлигини қўшимча равишда таъкидладилар.

М. С. Горбачев министрлар берган маълумотлар ҳақида гапириб, қилинган иш қўйилган вазифаларга жавоб беради ва ҳозир эришилган аҳдномаларни тезроқ амалий равишда рўёбга чиқаришга киришиш бениҳоя муҳимдир, деди. Бунинг учун янада кенгроқ миқёсдаги ёндашувлар, ишни аввалгидан кўра мукаммалроқ ташкил этиш талаб этилади, чунки иккала мамлакатнинг кўпгина тармоқлари ва корхоналари бу ишга жалб этилади. Совет-Эрон ҳамкорлиги халқларимизнинг манфаатларига, одамларнинг фаровонлигини ва бахт-саодатини оширишга хизмат қилажаги муҳимдир.

А. А. Хошимий-Рафсанжоний ўтказилаётган музокараларнинг самарадорлиги ва Совет Иттифоқида унга кўрсатилаётган иззат-икром хусусида мамуният изҳор этди. Мен Москвага келганимга атиги 24 соат бўлди, аммо ўзимни бамисоли ўз уйимдагидек ҳис этяпман, деди у. У Звездний шаҳарчасига боришдан олган таассуротларини айтиб берди. Совет Иттифоқида амалга оширилаётган космик программаларни юксак баҳолади. У космосга Совет — Эрон қўшма парвозини амалга ошириш ҳақида ўйлайдиган вақт, шояд, яқинлашиб қолган бўлса, деган фикрни айтди.

М. С. Горбачев СССР билан Эроннинг тегишли ташкилотларига бу масалани аниқ-равшан ишлаб чиқишни топширишни таклиф қилди.

Шундан кейин бир қанча регионал ва халқаро муаммолар хусусида, шу жумладан Эрон билан Ироқ ўртасидаги можарони, афғонлар муаммосини бартараф этиш борасида, шунингдек икки томонлама муносабатларнинг айрим жиҳатлари ҳақида батафсил гаплашилди.

А. А. Хошимий-Рафсанжоний кенг составдаги суҳбат пировардида М. С. Горбачевга Эронга ташриф буюриш тўғрисидаги таклифни топширди, совет раҳбарини яхши биладиган ва ҳурмат қиладиган Эрон халқи у билан учрашишга муштоқ, деб таъкидлади. М. С. Горбачев таклиф учун миннатдорчилик билдириб, муносабатлар нақадар кўпроқ ривожланаверса, томонлар жуда турли лавозимлардаги арбобларнинг ташрифларини шу қадар кўпроқ уюштираверишлари лозим бўлади, деди.

Э. А. Шеварднадзе, К. Ф. Катушев, А. А. Бессмертних, Н. С. Конарев, СССР ташқи иқтисодий алоқалар министрининг ўринбосарлари Ю. П. Гришин ва В. Ф. Мордвинов, СССР қуролли кучлари бош штаби бошлиғининг биринчи ўринбосари Б. А. Омеличев, СССРнинг Эрон Ислом Республикасидаги элчиси В. В. Гудев, СССР ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири Ю. К. Алексеев қатнашдилар.

Эрон томонидан: ташқи ишлар министри А. А. Вилоятий, экономика ва молия министри М. Д. Ирвоний, оғир саноат министри Б. Набавий, ташқи ишлар министрининг ўринбосари М. Воэзий, атом энергетикаси ташкилотининг раиси Амроллохий, Эрон Ислом Республикасининг СССРдаги элчиси Н. Хайроний-Нобарий иштирок этдилар.

Сўнгра тор составда суҳбат бўлди, унда иккала мамлакатнинг ташқи ишлар министрлари ҳам ҳозир бўлдилар.

* * *

21 июнь куни Катта Кремль саройида М. С. Горбачев номидан А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний шарафига зиёфат берилди.

Эрон Ислом Республикасининг ташқи ишлар министри А. А. Вилоятий, бошқа эронлик расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан М. С. Горбачев, Э. А. Шеварднадзе, А. И. Лукьянов, бошқа расмий кишилар бор эди.

Зиёфатда М. С. Горбачев ва А. А. Хошимий-Рафсанжоний нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

* * *

Шу куни меҳмон Звёздний шаҳарчасига сафар қилди.

* * *

Эрон раҳбари Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

* * *

22 июнь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачев ва Эрон Ислом Республикаси ислом кенгаши мажлисининг раиси, қуролли кучлар олий бош қўмондони вазифасини бажарувчи А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний СССР билан ЭИР ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг 2000 йилгача мўлжалланган узоқ муддатли программасини, шунингдек, Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасидаги муносабатлар ҳамда дўстона ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги Декларацияни имзоладилар.

Савдо обороти тўғрисида иккала мамлакат ҳукуматлари ўртасида битим ва Тажан — Сарахс — Машҳад темир йўли қурилиши тўғрисидаги битим ҳам имзоланди.

Ҳужжатларни имзолаш чоғида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов, бошқа расмий кишилар, шунингдек, А. А. Ҳошимий-Рафсанжонийнинг сафарида унга ҳамроҳлик қилаётган Эроннинг расмий шахслари ҳозир бўлдилар.

* * *

Шу куни А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний ташрифнинг расмий қисмини тугаллаб, Москвадан Ленинградга жўнаб кетди.

Жўнаб кетиш олдидан Катта Кремль саройининг Георгий залида меҳмонни кузатиш маросими бўлди.

М. С. Горбачев Эрон раҳбари билан хайрлашиб, унга оқ йўл тилади.

Мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи Кремлдан аэропорт сари йўл олди.

* * *

Аэродромда меҳмонни А. Э. Шеварднадзе, А. И. Лукьянов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда олға томон катта қадам қўйилди, деди. У Совет пойтахтида олиб борилган ўзининг икки кунлик музокараларига баҳо берар экан, Эрон томони ташрифнинг бошида ўз олдига қўйган деярли барча мақсадларга эришилганлигини таъкидлади. Эрон — Совет алоқаларининг турли соҳаларида янги уфқлар очилмоқда.

(ТАСС).

СССР Олий Советида

21 июнь куни СССР Олий Совети палаталарининг доимий комиссиялари ва комитетларида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари лавозимларига СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков тавсия этган номзодларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

СССР бир қанча министрликлари ҳамда идоралари раҳбарларининг номзодлари ҳам кўриб чиқилди.

Комиссиялар ва комитетларнинг иши давом этмоқда.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НАМАНГАН, 22 июнь. (ЎзТАГ). Бугун Наманган область партия комитетининг пленуми бўлди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1989 йил март Пленуми қарорлари асосида партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифаларини кўриб чиқдилар. КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил апрель Пленуми ва республика партия хўжалик активлари йиғилиши қарорлари асосида область партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтириш тадбирлари ҳам муҳокама қилинди.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари Б. А. Алламуродов доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советида

● Ўзбекистон ССР Министрлар Совети билан Ўзбекистон касаба союзлари республика Советн қарор қабул қилиб, давлат ва жамоат уй-жой фондига қарашли уйлардаги квартираларни граждандарга шахсий мулк қилиб сотиш тартиби ва шартлари, шунингдек ана шу уйларга хизмат кўрсатиш ҳамда уларни сақлаш ва ремонт қилиш харажатларини тўлаш тўғрисидаги Низомни тасдиқладилар.

Низомда гражданларга давлат ва жамоат уй-жой фондига қарашли уйларда ўзлари турган квартираларни, шунингдек реконструкциялаш ёки капитал ремонт қилиш лозим бўлган уйлардаги бўш квартираларни шахсий мулк сифатида сотиш кўзда тутилган. Гражданларга квартираларни сотиш халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг, мазкур уйларни балансига олган бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар маъмуриятларининг қарорлари асосида, бевосита уй-жойлардан фойдаланиш органлари томонидан амалга оширилади. Янги қурилган уйлардаги квартиралар уларга белгиланган тартибда кўчиб кирилганидан кейингина гражданларнинг шахсий мулки сифатида сотилиши мумкин.

Гражданларга квартираларни шахсий мулк тарзида сотганда бир оила фақат битта квартира ёки якка тартибда қурилган уйни эгаллаш ҳуқуқига эга эканини назарда тутиш лозим. Ёлғиз гражданларга ҳам шу қоида тегишлидир. Кўп болали оилалар бир уйда айни вақтда биттадан ортиқ квартирани эгаллаши мумкин.

Реконструкциялаш ёки капитал ремонт қилиш лозим бўлган уйлардаги бўш квартираларни ҳамда квартирада турувчилар кўчиб кетиши муносабати билан бўшаб қолаётган квартираларни шахсий мулк қилиб сотиб олишга биринчи навбатда уй-жой шароитини яхшилаш учун ҳисобда турган гражданлар ҳамда амалдаги қонунга мувофиқ биринчи навбатда уй-жой олиш ҳуқуқига эга бўлган гражданлар ҳақлидирлар.

Квартирани сотиб олмоқчи бўлган граждан ариза билан халқ депутатлари маҳаллий Советининг ижроия комитетига, уй-жой майдонининг эгаси бўлган бирлашма, ташкилот, корхонага мурожаат қилади.

Бўш квартираларни шахсий мулк сифатида сотиш тўғрисидаги қарор ҳар бир алоҳида ҳолатда оиланинг составини, гражданларнинг меҳнат ва ижтимоий фаоллигини ҳисобга олиб, қабул қилиниши лозим.

Граждандан давлат ва жамоат уй-жой фонди уйларидаги квартираларни унга сотиш тўғрисида ариза олинганидан кейин халқ депутатлари маҳаллий Советининг ижроия комитети, идоравий уй-жой майдонига эга бўлган бирлашма, корхона ва ташкилотларнинг маъмуриятлари бир ойлик муддатда квартира ёки уйни баҳолаб, уларни сотиш ҳақида қарор қабул қилади.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларига, бирлашмаларга, корхоналарга ва ташкилотларга қарашли уйлардаги квартираларнинг қийматини уй-жой фонди эгаларининг талабномаларига мувофиқ Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қарори билан белгилаб қўйилган лойиҳа институтлари ёки бирлашмаларга, корхоналарга ва ташкилотларга қарашли лойиҳа-конструкторлик бюролари баҳолайдилар.

Квартиранинг қиймати аниқлангач, граждан (сотиб олувчи) кўрсатилган миқдорнинг камида 50 процентини ташкил этадиган дастлабки бадални тўлайди ва уйнинг эгаси бўлиб қолади. Квартира қийматининг қолган қисми кўпи билан 10 йил мобайнида бўлиб-бўлиб тўланиши мумкин.

Корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар ривожланиш фондлари ҳисобидан ўз ходимларига уйлар ёки квартиралар қийматининг бир қисми ҳақини (10—20 процент атрофида) тўлашлари мумкин.

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар меҳнат коллективлари кенгашларининг қарорига биноан, кўп болали ва кам таъминланган оилаларга дастлабки бадал миқдори квартира қийматининг 30 процентигача камайтирилиши мумкин, унинг қолган қисми квартирани сотиш учун ҳужжатлар расмийлаштирилган кундан бошлаб 15 йил мобайнида тўланади.

Уйлардан самарали фойдаланиш шароитини яратиш учун давлат ва жамоат уй-жой фонди уйларидаги квартираларни шахсий мулк қилиб сотиб олган гражданлар коллектив бошқарув ва ўзаро ёрдам асосида квартираларнинг якка тартибдаги эгалари ширкатига бирлашишлари мумкин.

Шахсий мулк қилиб сотиб олинган уйлар ёки квартираларга уй-жойлардан фойдаланиш давлат ёки кооператив ташкилотлари квартираларнинг шахсий эгалари ширкатлари билан ёки айрим гражданлар билан тузилган шартномаларга мувофиқ давлат, кооператив ёки идораларга қарашли уй-жой фондига хизмат қилиш тартиби асосида хизматни амалга оширадилар.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● НАХОДКА (Приморье ўлкаси).

Приморье денгиз пароходчилигига қарашля «Надим» танкери Певек портига шимолликлар учун ёнилғи олиб келди. Бу рейс билан Находка денгизчилари нефть ташувчи флотнинг Арктика навигациясини бошлаб беришди. Унда кўп юк ташийдиган ва қалин музларни ёриб ўтишга мослаштирилган ўн иккита кема ҳамда юкни саёз жойлардан ҳам олиб ўта оладиган олтита ёрдамчи танкер қатнашади.

● ФРУНЗЕ

Қирғизистоннинг «Мектеп» нашриёти ва В. И. Ленин номли Совет болалар фондининг республика бўлими амалда меҳрибонлик кўрсатдилар. Улар тоғли ўлкадаги мактаб-интернатларга ва болалар уйларига ўзлари биргаликда чиқарган маҳсулот туркумини — Р. Раҳмоналиевнинг «Буюк ёзувчилар асарларини мутолаа қилиш маданияти» китобининг рус тилидаги энг биринчи чиққан нусхаларини юбордилар. Китоб яқин келажакда қирғиз, қозоқ, ўзбек, латиш ва озарбайжон тилларида ҳам Болалар фонди ёрлиғи билан чиқади. «Мектеп» чиқарган янги маҳсулот билан французлик, польшалик ва югославиялик таржимонлар ҳам қизиқиб қолишди.

● ЕРЕВАН

Ереванда очилган кўргазма украин халқининг турмуши ва маданиятини яхшироқ билиб олишга ёрдам беради. «Украина халқ санъати» кўргазмасида турли областлардаги халқ усталарининг ҳақиқий асарлари намойиш қилинган. Бу ерда гуллар билан кўркам нақш солинган гиламларни, сочиқларни, дастурхонларни, ўзига хос услубда қашта тикилган рўмолларни, ёғочдан ясалган уй-рўзғор буюмларини кўриш мумкин. Ереванликлар Украина халқ санъати билан биринчи бор танишаётганлари йўқ. Илгари бу ерда миллий либослар ва тасвирий санъат асарлари кўргазмаси намойиш қилинган эди. (ТАСС).

ИЛҒОРЛАР

● Тўполанг сув омбори қурилишида меҳнат қилаётган бинокорлар иш вақтининг ҳар бир дақиқасини ғанимат билишмоқда. Тез, сифатли, тежамли ишлаш бўйича бригадалар, звенолар ўртасида меҳнат беллашуви қизғин тус олди. Мусобақада ишлаб чиқаришга фан ва техника ютуқларини жорий этаётган, янги прогрессив методлар асосида фаолият кўрсатаётган коллективлар ғолиб чиқишмоқда.

Ана шундай коллективлардан бирини Жўрақул Бузруков бошқармоқда. Коллектив улкан иншоотга дастлабки бетон ётқизилган вақтдан буён ишлаяпти. Меҳнатсеварлар иш унумдорлигини ошириш мақсадида арматура синчларини ўрнатиш ва цементлашни пудрат усулида амалга ошириш ташаббуси билан чиқишди. Меҳнат жараёнлари оқилона ташкил этилиши туфайли иш суръати кескин кўтарилди. Хом ашё, материаллар ҳам сезиларли иқтисод қилинди, бажарилган иш сифати яхшиланди.

— Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси иш вақтининг қадрига етиб, имкони борича кўпроқ меҳнат қилишдан баҳраманд бўла бошлади, — дейди Ж. Бузруков. — Шунга яраша моддий манфаатдорлик ҳам юқори. Хўжалик ҳисобида иш юритилиши туфайли ҳар бир монтажчи аввалгига қараганда 40-80 сўм кўп маош оляпти.

С. Расулов бошлиқ йириклашган бригада аъзоларининг меҳнат ютуқлари ҳам диққатга сазовор. Коллектив ишни уч сменада ташкил этиб, смена ва ойлик планларини ошириб бажармоқда.

Л. ГУРО.
Сурхондарё области.

● *Партия турмуши: идеология комиссиялари фаолиятидан*

ДЕҲҚОН ХОНАДОНИ. У ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ИДЕОЛОГИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҚИШЛОҚЛАР АҲВОЛИНИ ЎРГАНИШ, ҚИШЛОҚДА ТУРМУШ МАДАНИЯТИНИ ОШИРИШ БОРАСИДА ОЛИБ БОРАЁТГАН ИШ ТАЖРИБАСИ ҲАҚИДА

Фарғонада бўлиб ўтган воқеалар Сурхондарё область партия ташкилотлари учун ҳам жиддий сабоқ бўлди. Ҳозир бошланғич партия ташкилотларидан — область партия комитетигача меҳнаткашлар билан ишлаш, улар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришни ҳозирги кун талаблари даражасига кўтариш, барча сиёсий ва социал омиллар бутун мажмуасини тубдан қайта қуриш тадбирларини белгилаб олмоқда. Бунда асосий эътибор зудлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган социал-иқтисодий муаммоларга қаратилмоқда. Қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуриш ана шу муаммоларнинг энг муҳимларидан бири бўлиб қолди.

Қишлоқ деганда шаҳардан йироқдаги, уйлари пастқам, кўчалари чанг, ичимлик сувни челак ва кўзаларда ташиб келтириладиган аҳоли истиқомат жойи тушуниларди. Яқин-яқингача қишлоққа нисбатан шундай назар билан қаралди. Шу сабабли Сурхондарё областидаги баъзи районларда уларни обод қилиш — кўчаларига асфальт ётқизиш, электр нури билан таъминлаш, газлаштириш, водопроводлаштириш, радиолаштириш ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Қишлоқ одамлари шу тариқа эътибордан четда қолдилар...

«СЎЛИМ ЖОЙ»ЛАР СОЯСИДА

ҚИШЛОҚҚА панжа орасидан қараш оқибатлари, айниқса, воҳанинг чекка районларида яққол кўзга ташланиб турарди. Айрим қишлоқларда йиллаб бирон янги уй қурилмади. Одамлар уй қуришни хоҳламаганликлари, ёғочу-ғишт танқислигидан эмас, балки ўша қишлоқларга тақаб пахта экилганлигидан шундай аҳвол рўй берди. Бир ҳовлида икки-уч оила бир этак бола-чақаси билан амал-тақал қилиб яшади. Улар шундай яшашга мажбур эдилар. Ўзидан униб-ўсиб, ҳовлисига сиғмай қолганлар минг бир эшикка бош суқиб, ёрдам беришни сўраб илтижо қилдилар. Уларга эса худди программалаштирилган роботлардай бир хилда жавоб берардилар: «Бир қарич ҳам ер йўқ. План оғир, мажбурият баланд. Имконияти бўлган куни, албатта, ёрдам қиламиз...»

Аммо шундай «оғир» шароитда ҳашаматли клублар қуришга имкон топилди. Бундай клубларга ўша заҳотиёқ отнинг калласидай қулфлар осилди. Боғлар ҳам барпо қилинарди — фақат қишлоқлар четида, холироқ жойларда. Уларни истироҳат боғи деб атадилар. Боғларнинг қоқ ўртасида қўш қаватли меҳмонхоналар қурилди. Аслида эса улар меҳмонхона эмас, ҳордиқхона эди. Колхоз ёки совхозга бир йилдами-ярим йилдами юқоридан баобрў меҳмонлар келишганда бу боғлар дарвозаси ланг очилар, ҳордиқхоналар чироқлари чарақлаб ёнарди. Қолган пайтлари «истироҳат боғи»га ҳам, «меҳмонхона»га ҳам ҳеч ким йўламасди. «Қишлоқ маданиятини юксалтириш»нинг бу усули минбарлардан мадҳ қилинди. Бу усул ижодкору-ташаббускорларининг «тажрибалари» ўрганилди. Ҳамма хўжаликларда шундай «сўлим жой»лар бунёд қилишга даъват этдилар.

Ҳақиқий қишлоқ ҳаёти, одамларнинг ночор турмуш шароити ана шундай мадҳиябозликлар соясида қолиб кетаверади.

КОМИССИЯ ИШ БОШЛАДИ

ОБЛАСТЬ қишлоқларида ҳозирги кунда аҳвол қандай? Ўн йиллар мобайнида юзага келган аҳволни дарҳол тузатиш, шу давр ичида йиғилиб қолган барча муаммоларни бир зумда ҳал этиш ақлга сиғмайдиган иш, албатта. Область партия комитети турғунлик йиллари асорати — қишлоқ турмуш маданиятидаги қолоқликка барҳам беришга киришди. Обком ҳузуридаги идеология комиссияси бошланғич партия ташкилотлари, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, колхоз ва совхозлардаги маданият ишлари билан шуғулланувчи коммунистлар ёрдамида ҳар бир қишлоқнинг аҳволини, одамлар турмуш тарзи, талаб ва эҳтиёжларини ўрганмоқда. Кўпгина хўжаликларда ҳар йили кооператив ва якка тартибда 50—60 тага қадар уй-жойлар қуришга киришилди. Уларга 10—15 сотихдан томорқа ҳам ажратилаётир.

— Уй-жойлар кўплаб қуриляпти-ю, аммо қишлоқ ободончилиги эътибордан четда қолмоқда, — дейди идеология комиссияси раиси, область партия комитети секретари Тилла Менглиев. — Кўпгина қишлоқларда пишиқ ғиштдан ҳашамдор уйлар қурилди. Афсуски, бу уйларнинг орқа томонида уюлиб ётган ғўзапоя ғарамлари уларнинг ҳуснини бузиб турибди. Айрим қишлоқлар кўчаларида биронта ҳам дов-дарахт йўқ. Бир ҳовлига кириб, ҳавас қиласан, бошқа бирига ҳатто бош суққинг ҳам келмайди. Афтидан, уй қуришга зўр бериш билангина иш битмайди. Партия, совет ташкилотлари уйни жиҳозлаш, томорқадан фойдаланиш, қишлоқ чиройи ҳақида ҳам ғамхўрлик қилмоқлари лозим. Биз КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март Пленуми қарорлари асосида ўтказа бошлаган «Қишлоқларимиз қандай бўлиши керак?» мавзуидаги семинар-кенгашдан кўзлаган мақсадимиз ҳам шу.

Бу тадбир аввалги йиллардаги семинар-кенгашлардан тубдан фарқ қилади. Бунда мадҳиябозлик ҳам, маърузабозлик ҳам йўқ. Шундай тадбирларнинг биринчиси Термиз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида бўлди. Бу хўжаликнинг марказий қўрғонида тажриба тариқасида қўшқаватли уйлар қурилган. Биз билган қишлоқлардагига қараганда бу жойда ер анча-мунча тежалган. Оғилхона, ҳожатхона, ўтин-чўп, ем-хашак сақланадиган жойлар ҳовлининг адоғида. Ошхона, тандир, ёзги ва қишки татилхоналар ўнг ёнбошда, уйга уланиб кетган. Қишлоқ газлаштирилди, электр чироқлари порлаб турибди. Ҳар бир хонадон водопровод сувидан баҳраманд. Хуллас, бу жойни қишлоқ дейишдан кўра, қишлоқ шаҳри дейиш маъқулроқ. Бу кўркам қишлоқ аҳолисининг шаҳарликлардан кўра кўпроқ «имтиёзлари» ҳам бор. Бу ҳам бўлса, улар 12—15 сотих ернинг хўжайинидирлар. Томорқадан фойдаланишда бу колхоздагиларга тенг келадигани йўқ. Илгаригиларидан фарқли равишда қурилаётган уйлар билан йўл оралиғида бир неча метр жой бўш қолдирилади. Йўлдан ўтадиган турли техника воситаларидан тўла хавфсизликни таъминлаш, йўл ёқалаб тортиладиган электр, телефон, радио симлари, симёғочлар учун, комплекс тарзда ётқизиладиган газ ва водопровод қувурлари учун етарли майдон қолдириш мақсадида ҳам шундай қилинди. Бироқ деҳқон бу бўш ердан ҳам имкониятига қараб мумкин бўлган тарзда фойдаланиши, дов-дарахтлар, гул, озуқа экинлари экиши ҳам мумкин. Энг муҳими шундаки, ана шу уйлар, хонадонларнинг лойиҳасини ҳам маҳаллий архитекторларнинг ўзлари бир неча вариантда яратишган. Шунинг учун бу лойиҳада ерли аҳолининг ўзига хос хусусиятлари, яшаш тарзи, анъана ва урф-одатлари, маҳаллий иссиқ иқлим шароити ҳисобга олинган.

Семинар иштирокчилари бу қишлоқда социал муаммолар қандай ҳал қилинганлигини ўз кўзлари билан кўрдилар. Ҳалол меҳнати билан йилига 12,5 минг сўмдан 20 минг сўмгача даромад қилаётган Т. Элмуродов, М. Тошнаев, Т. Бердиев каби ижарачи сабзавоткорларнинг хонадонларида бўлишди. Шундан кейин уларга муҳокама ва мулоҳаза учун атиги биттагина савол ташланди: «Шундай қишлоқ шаҳрини барпо қилиш мумкинми?» Албатта, мумкин, дейишди улар. Аммо қандай қилиб барпо этиш мумкин. Мазкур қишлоқ колхозчиларнинг пули ҳисобига бунёдга келди. Йўллар ва йўлакларга тош тўкиш, асфальт ётқизиш, сув қувурлари ўтказиш, электр симларини тортиш ишларига ҳам улар ўз ҳамёнларидан пул тўладилар. Улар кетган харажатни томорқаларидан олган уч-тўрт йиллик даромад ҳисобига қоплашга эришаётирлар. Хўш, қурилиш материаллари қаердан олинмоқда? Шундай савол туғилиши табиий.

— Районимиз колхоз ва совхозлари, савдо ташкилотлари Россиянинг Тюмень области, Свердловск, Новосибирск шаҳарлари билан ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартномалар тузган, — дейди Термиз район партия комитетининг биринчи секретари Жовбўри Абдулҳакимов. — Шунга асосан биз россиялик қардошларимизга сабзавот ва мева етказиб берамиз, улар эса бизга ёғоч-тахта, шифер, цемент ва бошқа қурилиш материаллари юборадилар. Шу тариқа ҳамкорликдан ҳар икки томон бирдай манфаатдор бўлмоқда.

«УЙ БЎЛСА, ИШЧИ ТОПИЛАДИ»

БУ корхона бир вақтлар қолоқ эди, планлар ўлда-жўлда бажариларди. Бунга асосий сабаб ишчилар камлигида эди. «Уй бўлса, ишчилар топилади», дейишди корхона раҳбарлари ва ишчилар учун уй-жой қуришга киришдилар. Бир неча йилда ҳавас қилса арзийдиган ишчилар посёлкаси қад кўтарди. Икки-уч қаватли бинолар, якка тартибда қурилган уйларнинг ҳаммаси корхона маблағи ҳисобига бунёд этилди. Бу мақсад учун маблағ ҳеч аялмади. Уйлар битган сайин ишга қабул қилишни сўраб, ариза кўтариб келувчилар сони ҳам ошиб борди. Бундайлар ҳатто йироқ қишлоқлардан ҳам бор эди. Шу алпозда ишчи кучи сони ошиб борди. Ҳозир бу ерда 550 нафарга яқин киши меҳнат қилаётир. Корхона бир йилда қарийб 124 минг тонна ун ишлаб чиқармоқда. Коллектив областдаги чорва молларига омухта ем ҳам етказиб бераётир, унинг бир қисмини аҳолига сотяпти. Корхонанинг бир йиллик даромади 52 миллион сўмга етиб қолди.

Область партия комитетининг идеология комиссияси кўргазмали семинар-кенгашларнинг бирини Шўрчи шаҳри биқинидаги ана шу ун комбинатининг посёлкасида ўтказди. Бундан мақсад корхона маъмурияти ва партия ташкилотининг социал масалаларни қандай ҳал қилаётганлиги юзасидан тажриба алмашиш эди. Семинар иштирокчилари бу ерда хонадонларда ҳам, корхона Маданият саройи, санаторий-профилакторийси, эски ахлатхона ўрнида барпо этилган ям-яшил чим босилган «Мельник» стадиони, нонвойхона, ошхона ва чойхонасида ҳам бўлдилар. Комбинат партия комитети секретари В. Семёнова эса 1990 йилгача ишчилар фаровонлигини ошириш, уларнинг турмуш шароитини бундан ҳам кўра яхшилаш режалари ҳақида сўзлаб берди. Ҳозир посёлкани газлаштириш ишлари бошланган, комбинат ишчи ва хизматчилари учун бозорча, янги ҳаммом, «Музқаймоқ» цехи қурилмоқда. Ёпиқ бассейн, воҳада ягона бўлган қишки спорт зали қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бундан ташқари, келгусида посёлкада кўп қаватли турар-жойлар, пулли хизмат тармоқлари — кооперативлар, кондитер маҳсулотлари цехи қурилади...

— Яқинда бўлиб ўтган республика партия-хўжалик активи йиғилиши идеология иши билан шуғулланадиган партия ходимлари, партком секретарлари, барча коммунистлар зиммасига инсон омилини кучайтириш, бу иш билан мунтазам шуғулланишни энг муҳим вазифа қилиб қўйди. Область партия комитети бундан тегишли хулоса чиқариб олди, — дейди обком секретари Т. Менглиев. — Идеология комиссияси қишлоқларни ободонлаштириш ишини назорат қилишнинг ниҳоятда қулай ва фойдали йўлини топди. Комиссия дастлаб ҳар бир қишлоқ Совети бўйича қишлоқлар кўрик-конкурсини ўтказмоқчи. Кейин районлар ва областлар кўриклари бўлади. Кўрик шартлари ҳам ишлаб чиқилди. Ҳозир кўрик конкурсга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилган. Уни хўжаликлар раҳбарларининг маданият ишлари бўйича муовинлари ва қишлоқ Советлари ижроия комитетлари ўз зиммаларига олишган.

Конкурс шартига кўра энг обод, энг тоза ва озода, ҳар қарич томорқадан унумли фойдаланишга эришган, уйлари ва ҳовли деворлари дид билан оқланган қишлоқлар ғолиб бўлади. Уларга кўчма вимпел ва «Кўрик ғолиби» фахрий ёрлиғи топширилади.

Юксак турмуш маданияти учун курашаётган қишлоқ аҳлининг бу синовда қўли баланд келади. Зеро, ободончилик, тозалик ва озодалик учун кураш аввало деҳқон хонадонидан бошланади.

Область партия комитети идеология комиссиясининг қишлоқлар аҳволини ҳар томонлама чуқур ўрганиш, қишлоқда турмуш маданиятини ошириш, қолоқликни аста-секин бартараф этиш юзасидан бошлаган иши эътиборга лойиқдир. Бироқ қишлоқ одамларининг турмуш тарзини яхшилаш, қишлоқда маданиятни юксалтириш, социал муаммоларни ҳал этиш ишларини изчиллик билан олиб бориш керак бўлади. Бинобарин, ҳозирги кунда ҳам областнинг бир қанча районларидаги олис қишлоқлар аҳволи ҳамон ночорлигидан, уларда турмуш маданияти пастлигидан мутлақо кўз юмиб бўлмайди. Масалан, Бойсун ва Сариосиё районларида шундай тоғ қишлоқлари, овуллар борки, уларда одамлар қийин шароитларда, ночор кулбаларда яшамоқда. Электр, газ, сув масалалари муаммолигича қолмоқда. Бу жойларда соғлиқни сақлаш, маданият муассасалари, мактаблар, боғчалар, спорт заллари ва майдончалари барпо этиш масалаларини эътибор билан ўрганиб, уларни қуришни планлаштириш ва изчиллик билан амалга ошириш, турмуш маданиятини тубдан яхшилаш лозим. Айтайлик, область партия комитетининг идеология комиссияси семинар-кенгашлардан бирини ана шундай қишлоқлардан биронтасида ўтказиши, бу жойдаги аҳволни чуқур ўрганиб, уни яхшилаш юзасидан ўз таклифларини обком бюроси ёки пленумига киритиши мумкин.

Хуллас, область партия комитети, унинг идеология комиссияси бошлаган хайрли иш кейинчалик тўхтаб қолмаслиги лозим. Обкомнинг идеология комиссияси олдида бу борада ҳали катта ва масъулиятли, қийин ишлар турибди.

Н. ҲАЙИТҚУЛОВ,
О. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

«Известия ЦК КПСС» журналининг янги сони

«Известия ЦК КПСС» журналининг олтинчи сони «КПСС Марказий Комитетида» бўлими билан очилади. Бу бўлим журналхонларни Марказий Комитетнинг 1989 йил май ойидаги иши билан таништиради. Бу ерда Сиёсий бюронинг капитал маблағлар самарадорлигини ошириш ва қурилишда хўжалик механизмини такомиллаштириш масалаларига оид қарори, Марказий Комитет Секретариатининг марказий матбуотда совет Қуролли Кучлари ҳаёти ва фаолиятини қандай ёритилаётганлиги тўғрисидаги қарори ва бошқа материаллар эълон қилинган.

Ушбу сонда 109 КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат ва 70 КПСС Марказий Ревизия комиссияси аъзосининг қисқача таржимаи ҳоли ҳам бор.

Журналда КПСС Марказий Комитети комиссияларининг мажлислари ҳақида ҳикоя қилинган. Мазкур мажлисларда миллатлараро муносабатларнинг мафкуравий муаммолари, СССРнинг «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси, қурилишда хўжалик юритиш механизмини такомиллаштириш йўллари, жиноятчиликка қарши кураш юзасидан умумдавлат программасини ишлаб чиқиш ҳақидаги таклифлар муҳокама қилинди.

Журналнинг бу сонида Марказий Комитет Ишлар мудирлигининг 1988 йилда КПСС бюджетининг ижроси тўғрисидаги батафсил ахбороти ва ушбу масаланинг КПСС Марказий Ревизия комиссияси мажлисида муҳокама қилинганлиги тўғрисидаги ахборот бор. Ўтган йили 35 партия ташкилоти (бу 1987 йилга нисбатан 6 та кўпдир) ўз харажатларини ўз даромадлари ҳисобидан пул билан таъминладилар ва партия бюджетига пул ўтказдилар, 51 ташкилот эса КПСС бюджетидан дотация олди.

Матбуотда илгари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссияси «Марксчи-ленинчилар иттифоқи» (1932—1933 йиллар) деб аталмиш ишни кўриб чиққанлиги, М. Н. Рютин партияга тиклангани ҳақида хабар берилган эди. Бу сонда шу иш юзасидан батафсил материаллар эълон қилинган. Бу материалларни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитети ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти тайёрлаган.

«КПССнинг халқаро алоқалари» бўлимида КПСС билан ЧКП ўртасида мафкуравий ҳамкорлик программаси босиб чиқарилган. Шу ерда 1989 йилнинг май ойидаги музокаралар, учрашувлар ва суҳбатлар тафсилоти, Чили Компартияси Бош секретари В. Тейтельбойм тўғрисида ва Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиумининг раиси М. Панчевский ҳақида биографик маълумотлар эълон қилинган.

«КПСС Марказий Комитети почтаси» рубрикаси остида Кемерово область Белово шаҳар комитети ходимлари, XIX партия конференцияси делегати С. Е. Матафоновнинг мактублари, шунингдек 1956 йил ва 1967 йилда ёзилган икки хат берилган.

Журналнинг архив бўлими ҳам ўқувчилар эътиборини тортади. Марказий Комитетнинг 1918 йил сентябрь — 1919 йил январидаги фаолият хроникаси марказий ўрин эгаллаган. Хроникага кирган кўпгина материаллар, жумладан, Марказий Комитет, Марказий Комитет бюроси ва РКП(б) Марказий Комитети ташкилот бюросининг мажлислари протоколлари биринчи марта эълон қилинмоқда.

Мазкур бўлимда Г. Е. Зиновьев хотираларининг давоми эълон қилинмоқда, бу хотираларда РСДРП Марказий Комитети составига чор охранкаси айғоқчиси Р. В. Малиновскийнинг суқулиб кириши оқибатида большевиклар партияси турмушида содир бўлган фожиали воқеалар ҳақида ҳикоя қилинади. Яхши маълум бўлмаган ҳужжатлар ва фотосуратлар ҳам эълон қилинмоқда.

«Коллективлаштириш тарихидан» рубрикаси остида А. В. Чаяновнинг 20-йилларнинг ўрталарида СССР қишлоқ хўжалиги аҳволи тўғрисидаги хати ўрин олган, бу хат Марказий Комитет Сиёсий бюроси комиссиясининг топшириғига кўра олим томонидан ВКП(б) XV съезди муносабати билан ёзилган эди. Архив бўлимида «Известия ЦК РКП(б)» журналининг 1919 йил 5-сони обзори ҳам бор.

КАСБГА МЕҲР

Сиз суратда кўриб турган мана бу киши кўп йиллардан бери Каттақўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда шофёр бўлиб ишлайди. Ёшлигиданоқ ўз касбига меҳр қўйган Мамат Шомаматов ҳамқишлоқлари ўртасида катта обрў-эътибор қозонган. Ҳалол, виждонан меҳнат қилгани туфайли шундай ҳурматга сазовор бўлди. У ҳамиша халқ хўжалиги юкларини манзилга ўз вақтида элтиб беради. Эл-юрт мулкини исроф қилмай, доимо тежашга ҳаракат қилади.

Мамат ака айни пайтда «ЗИЛ-133» юк машинасини бошқаряпти. Мана у шу машинада 450 минг километр масофа босиб қўйди. Шуниси диққатга сазоворки, илғор ҳайдовчи машинасини кўз қорачиғидек сақлагани туфайли уни ремонт қилишга тўғри келмади. Ҳар йили 2—3 тоннадан ёнилғи-мойлаш материалларини тежаб қолади.

Ғ. АЛИЕВ сурати.

Новий Узень:

АҲВОЛ БАРҚАРОРЛАШМОҚДА

Ўз вақтида кўрилган чора-тадбирлар Новий Узенда кучайган эҳтиросларни пасайтиришга имкон берди. Янги қурбонлар йўқ. Тартибсизликлар чоғида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг 50 дан ортиқ ходими жабрланди.

Шаҳарда 21 июнга ўтар кечаси осойишталик бўлди: ҳеч қандай безорилик ҳаракатлари, бир-бири билан курашаётган гуруҳлар ўртасида ҳам, айрим шахслар ўртасида ҳам тўқнашувлар бўлмади. Айни вақтда комендантлик соати режимини бузганлиги учун — комендатлик соати Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг қарори билан жорий этилган — кечаси 67 киши ушланди. Бу кишиларнинг ким эканлиги аниқланиши биланоқ улар уйларига қўйиб юборилди.

Афсуски, Новий Узень можаросининг учқунлари яқин атрофдаги қишлоқларга ҳам тарқалди. Чунончи, Мунайши қишлоғида турли миллатлар гуруҳлари ўртасида тўқнашув бўлди, тўқнашув чоғида икки киши жароҳатланди, унинг тўртта қатнашчиси қўлга олинди. Тартиб тикланди.

Жетибой посёлкасида 21 июнга ўтар кечаси ўз ўзидан пайдо бўлган митингдан сўнг, одамлар уй-уйларига тарқалишди. Бироқ кундуз куни беш юзга яқин киши яна қишлоқ марказида тўпланди.

Тартибсизликлар муносабати билан аҳолининг кўпчилиги, асосан аёллар ва болалар Новий Узенни ташлаб кетишмоқда. Махачқалъага 328 киши, Грозныйга 300 киши кўчиб кетди.

Бугунги кунда можаронинг сабаби нимада, деган саволни бермаётган кишилар кам топилади. Баъзилар қайғули воқеаларни Новий Узендаги турли миллат кишилари ўртасидаги келишмовчиликда деб тушунтиришни хоҳлашмоқда. Бироқ бундай хулоса чиқариш ишга жўн, юзаки ёндашишни билдирган бўлур эди. Можароларнинг сабаблари бошқа нарсада кўринади. Хусусан чўлда жойлашган шаҳарнинг социал-иқтисодий ривожланишида рўй берган қийинчиликлар ана шу кўнгилсиз воқеаларнинг сабабидир. Бу ерда уй-жой қурилиши, аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатиш, уни озиқ-овқат билан таъминлаш, ўқув юртларини битирган ёшларни ишга жойлаштириш муаммолари йиллар давомида тўпланиб қолган. Турли тоифадаги учарлар ҳамда фирибгарлар инфраструктуранинг ривожланмаганлигидан, табиий-иқлим шароитларининг объектив қийинчиликларидан ўз манфаатлари йўлида фойдалана бошладилар. Чайқовчилик авжига чиқди, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш системасида суиистеъмол қилиш ҳоллари кучайиб кетди. Айни вақтда маҳаллий ҳокимият органлари етилган масалаларни ҳал этиш юзасидан керакли чора-тадбирларни кўрмадилар.

(КазТАГ—ТАСС мухбири).

НЕГА ПАЙСАЛГА СОЛАМИЗ?

— Маъмурий бинолар — медицина муассасаларига —

Халқ хўжалиги ва бошқарув аппаратини қайта қуриш ва унинг қисқартирилиши, баъзи ташкилотларнинг бирлаштирилиши натижасида республикамиз шаҳар ва районларида бир қатор маъмурий бинолар бўшаб қолди. Ушбу биноларни биринчи навбатда соғлиқни сақлаш муассасалари ихтиёрига бериш ҳақида ўтган йили Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг қўшма қарори қабул қилинди. Шунга кўра барча бўшаб қолаётган маъмурий биноларни қатъий ҳисобга олиш, улардан бошқа мақсадлар учун фойдаланишни таъқиқлаш, бу биноларни реконструкциялаш ёки капитал ремонт қилишни ташкил этиш область партия ва ижроия комитетларига топширилган эди.

Орадан бир йилдан ортиқроқ вақт ўтди. Бу борада анчагина ишлар қилинди. Область партия ва ижроия комитетларининг тегишли қарорлари қабул қилиниб, соғлиқни сақлаш органларига қаерда ва қайси бинолар берилиши аниқлаб чиқилди. Улар ихтиёрига 455 та бино берилиши мўлжалланиб, ушбу бинолар ҳисобига салкам 10 минг ўринли касалхоналар ва бир сменада 27203 кишини қабул қила оладиган амбулатория-поликлиника муассасалари ташкил этиш кўзда тутилган.

Хўш, қарорлар қандай бажарилмоқда? Яқинда республика Халқ контроли комитети ана шу масалани ўрганиб чиқди. Шу йилнинг март ойига келиб медицина органлари юқорида айтиб ўтилган бинолардан 356 тасини ишга солдилар. Шу ҳисобдан 5665 ўринли касалхоналар, 20711 беморни бир сменада қабул қила оладиган поликлиникалар ишга тушди. 99 та бинода ремонт ва реконструкция ишлари олиб борилмоқда.

Аммо баъзи областларда маъмурий биноларни медицина органларига бериш пайсалга солиб келинмоқда. Масалан, Бухоро областидаги Зарафшон йўл-эксплуатация бошқармасининг биноси ўз вақтида тегишли муассаса ихтиёрига топширилмаган. Бахмал районидаги «Узунбулоқ» совхози ва Қўйтош конига тегишли биноларни ҳам соғлиқни сақлаш органлари ихтиёрига ўтказиш масаласи узил-кесил ҳал бўлгани йўқ. Наманган областидаги 22-автокорхона, «Строймебелбит» бошқармаси, колхозлараро кенгашга қарашли маъмурий биноларни топшириш масаласи ҳамон ҳал этилмаяпти. Қашқадарё областининг Муборак шаҳрида жойлашган «Каршиирмонтаж» трестига қарашли 5-қурилиш-монтаж бошқармасининг маъмурий биноси 100 ўринли юқумли касалликлар шифохонаси ихтиёрига берилиши ва «Узгипроводхлопок» институтининг Қарши шаҳридаги филиалига қарашли маъмурий биню онкология диспансерининг радиология бўлими ихтиёрига ўтказилиши мўлжаллангани ҳолда масала ҳамон очиқлигича қолмоқда.

Фарғона область партия ва ижроия комитетлари қарорида 42 та ҳар хил маъмурий биноларни медицина муассасаларига бериш мўлжалланган эди. Тўғри 28 та маъмурий бино медицина муассасалари ихтиёрига топширилди. Аммо водопровод, канализацияга эга бўлмаганлиги ва улардан баъзилари химия заводи муҳофаза зонасига жойлашганлиги сабабли 11 бинодан фойдаланишга рухсат берилмаётир.

Аксарият область партия ва ижроия комитетлари қарорларида соғлиқни сақлаш органларига берилаётган маъмурий биноларни капитал ремонт қилиш масаласи ҳам кўзда тутилган. Бу вазифа тегишли корхона ва ташкилотлар зиммасига юкланди ҳам. Аммо бу кўрсатма ҳар хил баҳоналар билан тўлиқ бажарилмаяпти. Расман медицина муассасаларига берилган маъмурий биноларнинг аксарияти реконструкция ва ремонтталаблигидан улардан фойдаланиб бўлмаяпти.

Капитал ремонт учун маблағ тақчиллиги сабабли Сирдарё районидаги 2513-автоколонна идорасининг биноси, Гулистон районидаги «Коммуна» колхози ва Октябрь районидаги Хўжаев номли совхознинг маъмурий биноларидан медицина органлари тегишлича фойдалана олмаяпти. Бухоро областида эса баъзи ремонтталаб бинолардан ҳам фойдаланишга мажбур бўлинмоқда. Гоҳо қўшимча манбалар йўқлиги сабабли қабул қилиб олинган маъмурий бинолар ремонти учун эскидан ишлаб турган медицина муассасаларига ажратилган маблағ ва моддий ресурслардан фойдаланишга мажбур бўлинаётир. Масалан, ҳозиргача мазкур маъмурий биноларнинг ремонти учун соғлиқни сақлаш органларининг жорий бюджети ҳисобидан 8,6 миллион сўм пул сарфланди. Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, кўпчилик маъмурий бинолар авваладан ишлаб келаётган медицина муассасаларининг аҳволини ёмонлаштириш ҳисобига эпақага келтирилмоқда.

Баъзи маъмурий биноларни медицина муассасалари учун мослаштириш анчагина реконструкция ишлари ва каттагина маблағларни талаб қилиши табиий. Агар шу ишлар амалга оширилмаса, медицина муассасаси қийин аҳволга тушади. Буни қуйидаги кичик бир мисолдан кўрса бўлади. Тошкент областининг Янгийўл районида милиция бўлимининг уч қаватли маъмурий биноси болалар касалхонаси учун берилган эди. Бинога 100 та болалар каравоти қўйилди. Аммо овқат тайёрлаш, кир ювиш ва стерилизация қилиш хоналари йўқ. Ҳолбуки, бинони реконструкция қилиш лозим эди. Оқибатда беморлар овқати бошқа ерда пиширилиб, анчагина масофадан ташиб келинмоқда. Наманган шаҳрида область тери-таносил касалликлари диспансерига берилган «Узсельхозхимия» бирлашмасининг биносида ҳам шунга ўхшаш аҳвол мавжуд. Бино ичида на водопровод, на марказий канализация, на кир ювиш хонаси бор. Бу каби мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бўш ва фойдаланилмаётган маъмурий биноларни соғлиқни сақлаш органларига беришга панжа орасидан қараётган район ва шаҳар партия ҳамда совет ташкилотлари ҳам бор. Масалан, Бўстонлиқ район марказий касалхонаси ўз вақтида 240 ўринли қилиб қурилган эди. Ҳозир ана шу касалхонада 500 киши даволанмоқда. Ваҳолонки, мазкур касалхонанинг ёнида «Чимганстрой» кўчма механизациялашган колоннасига қарашли икки қаватли бино бир йилдан бери бўш. Маҳаллий соғлиқни сақлаш органларининг қайта-қайта қўяётган талабларига қарамай, уни ўша район касалхонаси ихтиёрига бериш масаласи ҳал бўлмаяпти. Масала ижобий ҳал бўлганида у ерга район касалхонасининг болалар бўлимини жойлаштириш мумкин бўларди.

Самарқанд областида медицина муассасаларига берилган маъмурий бинолардан 4 таси шу йилнинг иккинчи, учтаси учинчи квартали давомида ремонт қилиниб, битказилиши мўлжалланган. Булар қаторида Жомбой районидаги 33-ҳунар-техника билим юрти ва Иштихон районидаги пахта тозалаш заводининг ётоқхонаси биноси ва иморатлар бор. Наманган областида эса бундай бинолардан учтаси йил охиригача ремонт қилиниши кўзда тутилган. Масалан, Наманган шаҳридаги 10-қурилиш трестининг ётоқхона биноси йирик болалар поликлиникасига айлантирилиши учун ремонт қилиниши керак. Бошқа областларда ҳам шу каби бир қатор маъмурий биноларни ремонт қилиш учун маблағ ажратилди, лойиҳа-смета ҳужжатлари тузилди. Аммо масала охиригача ҳал этилиши учун бинокорлик материаллари ўз вақтида етказиб берилиши ва ремонт ишлари тегишли ташкилотлар томонидан муддатида амалга оширилиши керак. Бу ўринда ҳар қандай лоқайдлик, эътиборсизлик, пала-партишликка барҳам бериш муҳим вазифадир.

Халқ соғлиғи учун курашни кучайтириш, имкониятлардан самарали, омилкорлик билан фойдаланишни йўлга қўйиш барча министрлик ва совет ташкилотларидан талабчанлик кўрсатишни, белгиланган тадбирларнинг ижросини таъминлаш ва бу борадаги назорат ишларини кучайтиришни талаб этади.

Т. ХОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети бўлим мудири.

• ДЎСТЛИК, ҲАМЖИҲАТЛИК— ТУРМУШ ТАРЗИМИЗ •

● Миллатчилик ўзбек халқининг етти ухлаб тушига ҳам кирмаган, демак, Фарғонадаги фожианинг илдизлари бунда эмас. Бир-икки йил муқаддам фақат саноқли одамлар билган ҳақиқат энди барчага аён бўлиб турибди: жиноятчи унсурлар ташлаган ёвузлик уруғи чирсиллаб турган социал заминга тушди. Аслида, ана шу серсаҳоват водийдаги минг-минглаб одамларга иш, ер, яхшироқ уй-жой, тоза ҳаво ва тоза сув етишмас эди.

• Шу кун воқеалари шарҳи

Республика Фарғонага мадад бермоқда

Икки йил мобайнида Фарғона водийси аҳолиси учун 200 мингга қадар янги иш жойлари бунёд этилади.

РЕСПУБЛИКА ҳукумат комиссияси ишлаб чиққан шошилинч тадбирлардан кўзда тутилган мақсад одамларга дарҳол ана шу неъматларни беришдир. Ушбу тадбирлар мамлакатдаги аҳоли жуда зич жойлашган регионни жадал ривожлантириш программасининг бир қисми бўлади. Мазкур программа 15 июнь куни Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон партия-хўжалик активлари йиғилишининг қарорини бажариш юзасидан тузиляпти.

1989—1990 йилларда водийда 150—200 минг янги иш жойи бунёд этиш зарур. Барча идораларга, тармоқларга, бўлинмаларга, тегишли область ижроия комитетларига ана шу хусусда конкрет топшириқлар берилди. Аввало, қаерда ва қанча одам ишга муҳтожлигини тез орада аниқлаш ва янги корхоналарни жойлаштириш тўғрисида таклифлар киритиш лозим. Аммо бунинг иккита зарурий шарти бор: ушбу корхоналар биринчидан, экология жиҳатидан соф, иккинчидан эса, кўп меҳнат талаб қиладиган корхоналар бўлиши лозим. Булар қаторига тикувчилик, трикотаж, радиоэлектроника корхоналари, шунингдек, қишлоқ хўжалик маҳсулотини обдон қайта ишлайдиган заводлар ва цехлар киради.

Шуни айтиш керакки, бу корхоналарнинг барчаси осмондан тушмайди. Бу корхоналарни қуриш Ўзбекистонни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг ҳозир жамоатчилик муҳокама қилаётган программасидан ўрин олган. Аммо анча вақт бой бериб қўйилди. Энди бу аниқ-равшан сезилиб турибди. Шу боисдан ҳам Фарғонадаги объектларни ҳозир дарҳол қуришга киришишга қарор қилинди.

Фарғона, Андижон, Наманган областларида тўла ишлатилмаётган ва фойдаланилмаётган ишлаб чиқариш майдонларини аниқлаш, уларни, шунингдек маъмурий биноларнинг бир қисмини Енгил саноат министрлигига ва Маҳаллий саноат министрлигига топшириш зарур. Республика Енгил саноат министрлигига Иттифоқ раҳбарияти олдига шу яқин орада водийда кийим-кечак тикиш учун камида 5 мингта линия очиш учун зудлик билан 50 мингта тикув машинаси етказиб бериш тўғрисидаги масалани қўйиш топширилди.

Агросаноат комплексини ривожлантириш юзасидан катта тадбирлар кўрилмоқда. Водийга озиқ-овқат маҳсулотлари, аввало, гўшт, сут маҳсулотлари етказиб бериш масаласи қайта кўриб чиқилмоқда. Давлат агрсcаноат комитети пахта яккаҳокимлигини тугатиш ва 1990 йилданоқ илмий жиҳатдан асосланган алмашлаб экишга ўтиш планини ишлаб чиқиши лозим. Шу яқин икки йил ичида Фарғона водийсида шошилинч тарзда 14 минг гектар ер ўзлаштирилиши даркор.

Бу ерда гўшт ва сут маҳсулотлари, мева-сабзавот консервалари, шарбатлар, қуруқ мевалар асраш ва қайта ишлаш юзасидан янги қувватлар барпо этилади. Бунинг учун шу йил 30 та технология линияси, келгуси йили эса яна 90 та ана шундай линия зарур бўлади. Иттифоқ ҳукумати олдига ана шундай линияларни етказиб бериш тўғрисида таклифлар тақдим этилмоқда. Қисман мудофаа саноатини конверсиялаш ҳисобига, қисман эса республика Давлат агросаноат комитетининг валюта маблағлари эвазига ана шундай линиялар ҳозирланади, иложи бўлган нарсалар республиканинг ўзида тайёрланади. Ўзбекбирлашув Центросоюз олдига республикада шу яқин икки йил ичида қишлоқ хўжалик маҳсулотини қайта ишлайдиган камида 50 та корхона бунёд этиш масаласини қўяди.

Энди олимларимиз — экономистлар, социологлар, демографлар ҳамда жамоатчилик ва таниқли публицистлар неча йиллардан буён таклиф этиб келаётган икки тадбир ҳақида гапирмоқчимиз. Биринчидан, Давлат агросаноат комитетига область ижроия комитетлари билан биргаликда колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқда ишлаётган мутахассисларнинг томорқасини ҳар бир оила бошига 20 сотихгача кўпайтириш топширилди. Иккинчидан, республика Нархлар давлат комитети Давлат агросаноат комитети билан биргаликда 1989 йилдан бошлаб пахта, пилла, жун харид қилиш нархларини ўзгартириш тўғрисида дарҳол, 1 августдан кечиктирмай ўз таклифларини тақдим этишлари зарур. Қишлоқ хўжалик маҳсулотини, жумладан, давлат йўли билан етказиб бериладиган маҳсулотни шартномада белгиланган нархларда сотишга ўтиш керак бўлади.

Уй-жой ва социал соҳа объектларини қуриш бўйича кўп ишлар қилиниши керак. Бунинг учун, аввало, чала қолган ва тўхтатиб қўйилган объектларни ўрганиб чиқиш ва имкони бўлган барча объектларни келгуси йилдан кечиктирмай ишга тушириш лозим. Учта областда қурувчиларнинг янги бўлинмаларини тузиш керак бўлади. Шу туфайли ҳам кўпгина одамлар ишли бўладилар. Водийда ҳар бири 10 миллион донадан ғишт чиқарадиган 30 та кўчма заводни ишга тушириш лозим. Камида 300 минг квадрат метр модуллар ва тез бунёд этиладиган комплектлардан фойдаланиш, ниҳоят, фосфогипс ва электростанциялар кулидан қурилиш материали сифатида фойдаланиш керак. Андижон сув омборидан Андижон шаҳригача диаметри катта қувурлар ётқизилиб, сув келтиришни лойиҳалаштириш ва қурилишни бошлаб юбориш зарур. Хўжаликларнинг ички йўллари ва районлараро йўлларни тартибга келтириш даркор. Давлат қурилиш комитети, Ўзбекистон агроқурилиш бошқармаси, Уй-жой ва коммунал хўжалик министрлиги, республика йўл қурилиши ва автотранспорт министрлиги шу иш билан шуғулланади.

Айни вақтда Советларнинг ижроия комитетлари Давлат таъминоти комитети ва Ўзбекбирлашув билан биргаликда аҳолига ўзи учун уй-жой қуриб олишда ёрдам беришлари керак, бунинг учун уй-жой қураётган оилаларга қўшимча қарз бериш, уларга бинокорлик материаллари сотишни кўпайтириш тўғрисидаги масалани ҳал этиш керак.

Медицина-биология саноати министрлиги, Ўғит саноати министрлиги, Нефть-газ саноати министрлиги ҳамда бошқа Иттифоқ министрликлари ва идораларининг вакиллари республикага чақирилмоқда. Ўзбекистон ССРда ана шу министрликларнинг корхоналари ишлаб турибди. Тармоқларнинг раҳбарлари олдига қўйилаётган талаблар қуйидагича: ҳаво сувнинг ифлосланишини бартараф этиш учун шошилинч чоралар кўриш керак. Акс ҳолда атроф-муҳитни булғатаётган корхоналар тўхтатиб қўйилиши мумкин.

Барча корхоналарда меҳнат ва турмуш шароитлари ўрганиб чиқилади, аниқланган камчиликлар бартараф этилади. Тартибсизликлар чоғида зиён-заҳмат етган барча объектлар тез орада ремонт қилинади ва тикланади. Бу ишга қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар барча корхоналарнинг маблағлари ва имкониятлари жалб этилади. Кўчиб кетган гражданларнинг уй-жойи, боғ-роғи, томорқаси, иморатлари ҳисобга олинади ва баҳоланади. Уларга ана шу мол-мулкнинг қиймати тўланади.

Фарғона жароҳатини даволаш учун яқин икки йил ичида қилиниши лозим бўлган ишларнинг бир қисми ана шулардир.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

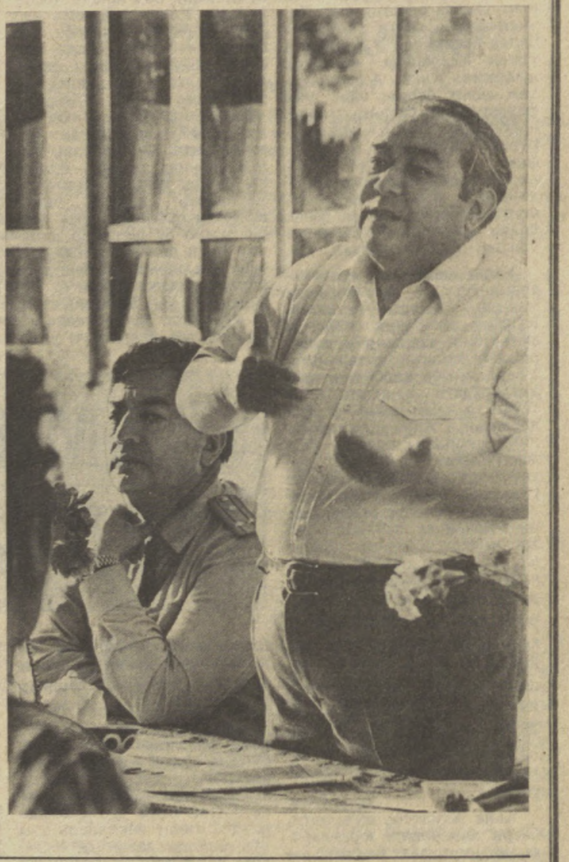

АҲОЛИ ОСОЙИШТАЛИГИ УЧУН

САМАРҚАНД. Бу ерда жамоат тартибини сақлашни таъминлаш, тартибни бузиш ҳоллари рўй беришининг олдини олиш бўйича тарғиботчи группалар тузилмоқда. Шундай группалар таркибига уруш ва меҳнат ветеранлари, ҳуқуқ-тартибот органларининг вакиллари, милиция ходимлари, олий ўқув юртларининг муаллимлари киритилган. Уларнинг вазифаси аҳолига Фарғона областида рўй берган фожиали воқеаларнинг сабабларини атрофлича тушунтириш, турли миш-мишлар ва уйдирмаларнинг асоссиз эканлигини фош этиш, одамларнинг хотиржамлиги, осойишталигини таъминлашдан иборат.

Суратларда: 1. Самарқанд шаҳар Темирйўл район партия комитетининг тарғибот группаси аъзолари «Коммунизм» кварталида истиқомат қилувчи аҳоли билан учрашиб, бафуржа суҳбатлашдилар. 2. Мазкур группа аъзолари — район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари А. Иброҳимов ва ҳуқуқшунослик фанлари кандидати К. Назаров.

Р. ҒАФУРОВ суратлари (ЎзТАГ).

Омон МАТЧОН.

БАҒРИНГ БУТ БЎЛСИН, ЮРТИМ

Юртимизнинг феруза тожи — Фарғона жунбушга келган, умид ва сабр косаси чайқалган, муайян сабаблар кўчаларни эҳтирос ва қаҳр-ғазаб лаъваси билан тўлдирган кунлар орқада қолди. Вазият барқарорлашиб бормоқда.

Ўзбекнинг меҳмондўстлиги, пок дастурхонига ким шак келтира олади?

Эркаклар уришса, уларни яраштириш учун аёллар орага ўз рўмолларини ташлаганлар Кавказда! Бугун оловга лампамой сепаётганларнинг мақсадини тушуниш қийин эмас. «Ўзбек иши»дан кейин мана энди «ўзбек нашавандлари» ҳам пайдо бўлди.

Юз минглаб кишиларни ишхоналаридан, уйларидан, ўқув юртларидан юлиб олиб, пахта ҳашарига олиб кетаётганларида ҳаммасига «Балли азаматлар!» деб мақтовларни ёғдирган эдик-ку! Қирқ кунда ташқаридан бирон бир ёрдам олмай, фақат қўл кучи билан оч-наҳор ишлаб, улуғвор Фарғона каналини бунёд эта олган халқ, иттифоқнинг қаерида бир ишкал чиқса, ёрдамга улгура олган халқ бугун ўз дардларини айтаётганда меҳр ва эътибор кўрсатилса, саволларга аниқ, амалий жавоб берилса, бас. Куни кеча бўлиб ўтган республика партия-хўжалик активи йиғилиши шунга хизмат қилди.

Безорилар, жанжалкашлар ҳар бир халқда, ҳар бир миллатда ҳам бор. Бунинг ҳисоб-китобини қилиш ҳар бир халқнинг ўзига ҳавола. Ва бунинг сабаблари ҳам ҳар бир муҳитда, ҳар бир тузумда ўзгача зоҳир бўлади. Демак, жазоси ҳам ўзидан топилади.

* * *

Бугун Фарғонада тўкилган ёшим,
Олов қатра бўлиб куйдирди ерни.
Кимларнинг қонидан бу гуллар қизил,
Мен энди ким учун ёзаман шеърни!!

Бугун мен водийга чорладим нолон
Бобурни, Машрабни, Мир Алишерни!
Қалбимда боболар руҳи ҳали бор,
Йўқса мен не учун айтаман шеърни!

Фарғона гўзали Кумуш биби деб,
Отабек тикди-ку, ахир умрни.
Шу меҳр, шу севги ёшлик, имоннинг
Бизмиз меросхўри — юракда ўрни.

Ҳали умидимиз кўпдир дунёдан
Наҳот биргина зарб узса занжирни!
Ўзбегим, бағрингни бут кўрай, дея,
Кўзда ёшим билан битдим шу шеърни.

ОҚИБАТЛИ БЎЛАЙЛИК

Фарғона — сўлим жой. Қанчадан-қанча дам олиш уйлари, санаторийлари бор. У ерга Иттифоқ миқёсида одамлар келиб хордиқ чиқариб кетишади. Ўтган йили мен ҳам турмуш ўртоғим билан «Чимён» санаторийсида дам олдик. Ўшанда бир қатор таниқли ёзувчилар — Асқад Мухтор, Туроб Тўла, Эркин Воҳидов ва шунингдек бошқа санъаткорлар билан учрашгандик. Водийнинг шинаванда одамлари билан суҳбатлашиб лаззат олгандик. Қўқон, Ҳамзаободдаги тарихий обидалар катта таассурот қолдирганди. Бугунги кунда ана шундай нафосатга бой ерда жанжал бўлганлиги кишини бениҳоя ачинтиради. Ахир, ўша тилга олинаётган ёшларнинг ҳам ота-оналари бордир, маҳалла оқсоқоллари бордир. Комсомол ташкилотлари-чи? Наҳотки, улар ёшларни тартибга чақира олмасалар? Балки шу воқеаларни жойлардаги партия, совет ва комсомол ташкилотлари азалдан илғагандир. Нима учун пассивлик кўрсатиб, мудҳиш воқеага йўл қўйишди? Бу қатор саволлар қалбимни ўртар экан, ўз навбатида турк миллатига мансуб айрим ўзини тиёлмаган кимсаларга ҳам айтадиган бир оғиз гапим бор: ўйламай ташланган қадам оғир оқибатларга олиб келишини ҳеч ким инкор эта олмайди. Бу нарсани кўпроқ эл-юрт оқсоқоллари тушунмоқлари лозим. Биз, кексалар ҳар қандай бебошликка йўл қўймаслигимиз керак.

Исом ЖАЛИЛОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

Яна «ўзбеклар иши»ми?

Йўқ!

Қилғиликни бир гуруҳ ярамас кимсалар қилди-ю балосига яна меҳнаткаш, заҳматкаш халқ қолиб ўтирибди. Турғунлик йилларида ҳам бир тўда олчоқлар халқни, давлатни талашди. Қўшиб ёзишди, порахўрлик қилишди. Бироқ айрим калтабинлар бу ишга «ўзбеклар иши» деб тамға босди. Хайриятки, ҳақ жойида қарор топди.

Бу гапнинг халққа нисбатан нечоғли туҳмат эканлиги ошкор бўлди. Июнь ойларининг бошларида Фарғонада бўлиб ўтган ур-йиқит, хунрезликлардан сўнг ҳам айрим оғзи билан юрадиганлар миш-мишларга ружу қўйишди. Аллакимлар зўр бериб «ўзбек экстремистлари», «нашавандлар» деб оғиз кўпиртиришяпти. Бу эса ҳақли равишда фарғоналикларнинг ғашини келтиряпти. Чунки бўлиб ўтган воқеаларга халқнинг алоқаси йўқ.

Бу тўполоннинг илдизи узоқларга боради. СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. И. Рижков Фарғонада бўлиб, аҳоли, коммунистлар билан учрашганда ҳам худди шу фикрни таъкидлагани бежиз эмас. Воқеаларнинг келиб чиқишига кейинги 20 йил ичида рўй берган салбий ҳолатларнинг бутун бир чигал тугуни пайдо бўлганлиги сабабдир. Турк ёшларини атайлаб ўзбекларга қарши, ўзбек ёшларини туркларга қарши гиж-гижлаган муттаҳамларнинг ўзлари панада туришибди. Оловга керосин сепиб қўйиб, раҳнамолик қилаётганлар ҳали қўлга тушгани йўқ. Улар ўзларининг мудҳиш ниятларини амалга ошириш учун месхети туркларини баҳона қилиб, ёшлар, ўсмирларни алдаб кўчаларга олиб чиққанлиги бугун аён. Бунинг учун, афсуски, баҳона бор эди. Кейинги йилларда Қувасойда айрим безорилар куракда турмайдиган ишлар қилишгани ҳам ҳақиқат. Бу безориликларга вақтида барҳам берилмади. Бепарволик қилинди. Тегишли партия, совет органлари томонидан вазиятни ўз вақтида тўғри баҳолай билмаслик ҳам салбий роль ўйнади. Экстремистлар эса ташаббусни қўлга олишди. Улар турли-туман ёлғон-яшиқлар, миш-мишларни тарқатишга зўр беришди. Қувасой «даҳшатлари» тасвирланган қалбаки фотосуратларни эл орасида тарқата бошладилар. Албатта бу айрим қизиққон ёшларнинг нафсониятини қўзғади. Улар ёлғонга осонгина илиниб, ўзлари англамай туриб, тўдаларга қўшилиб кетдилар.

Воқеаларнинг ижтимоий илдизлари ҳақида ҳам тўғри фикрлар айтилди. Кейинги йилларда, дарҳақиқат, областимизда ижтимоий-фойдали меҳнатда қатнашмаётганлар кўпайган эди. Айрим маълумотларга қараганда, 50 мингдан ортиқ киши амалда ишсиз юрганди. Бунинг устига пахта яккаҳокимлиги ҳам элимизга кўплаб ташвишлар олиб келди. Москвада, халқ депутатлари съезди бўлаётган кунлари биз бу масалани кўтардик. Н. И. Рижков қабулида бўлиб, бор гапни айтдик.

Биз, депутатлар ишсизлик, социал тенгсизлик каби салбий ҳолатларга барҳам бериш, экологик муаммоларни ҳал этиш учун бел боғладик. Бироқ, бу ишларнинг ҳаммаси бирданига рўёбга чиқмайди, у ақл-идрок билан, тинч йўл билан ҳал этилиши керак.

Съездга кетган пайтимизда Фарғонада тинчлик эди. Қайтиб келсак, нафақат ташқи кўриниш, балки одамларнинг ички дунёсида ҳам қандайдир ўзгаришлар рўй берганини сездик. Шуни айтиш керакки, қайта қуриш душманлари мамлакатнинг тобора демократиялашуви, ошкораликнинг кучайишига қарши жон-жаҳдлари билан ҳаракат қиляптилар, шекилли. Тахминимча, мамлакатимизда кейинги йилларда содир бўлган фожиалар, Тоғли Қорабоғ, Грузия, Фарғонада бўлган жиноятларнинг ҳаммасида муайян кимсалар — қайта қуриш душманларининг қўли бор.

Ахир, ўзингиз ўйлаб кўринг, Фарғонадаги месхети туркларининг уй адреслари, яшаш ва иш жойлари қандай қилиб экстремистларга маълум бўлди? Тошлоқ районида турклар яшаган уйлар жуда тарқоқ жойлашган эди. Бир маҳаллада иккита-учта хўжалик, бошқа маҳаллада бир-икки хўжалик, марказдан олис бир қишлоқнинг энг четида яна битта хўжалик бор эди. Қарангки, ўша тўполон куни бу уйларнинг ҳаммаси аниқ топилиб, мўлжалга олинган, ўт қўйилган. Жиноят бир кунда содир этилган. Бунинг устига кишини ҳушёрликка чақирувчи яна бошқа фактлар ҳам бор. Комсомольск посёлкасида ўша тўполон пайти қаёқдандир чет эл фотомухбири пайдо бўлган. Фарғонада бўлаётган тўс-тўполон ҳақида эса орадан атиги ярим соат ўтмай, чет эл радиосидан хабар қилиниши кишини таажжубга солади. Бу «томоша» лардан маълум бўлишича, воқеалар сценарийси аввалдан ёзилганга ўхшайди.

Ҳар ҳолда воқеалар бирмунча тинчиб қолди. Эндиликда шов-шувга берилавермай, асосий эътиборни тўполонлар туфайли бирмунча халал етган ўз ишларимизни яхшилаб олишга қаратайлик. Ғўза парваришини кучайтириш лозим. Меҳрга зор пахтамизга ишлов бериш кўнгилдагидек эмас. Ўт босиб кетган майдонлар кўп. Пахта нима бўлса ҳам ризқ-рўзимиз. Унинг харид нархини ошириш эрта-индин ҳал бўлади. Деҳқонларимизнинг чамалашига қараганда, бу йил ҳам мўл-кўл пахта етиштирилади — мана бу ҳақиқий ўзбекларнинг иши!

Абдужаббор ҲУСАНОВ,
СССР халқ депутати, Фарғона область «Коммуна» газетасининг масъул котиби.

АҚЛ-ИДРОК, МАНТИҚ КЕРАК

Ўзбекистонимизнинг энг гўзал гўшаларидан бўлган Фарғона водийси одамлари асрлар мобайнида ўзининг очиқ чеҳралиги, бағри-дили кенглиги, хушчақчақлиги, меҳнатсеварлиги, санъаткорлиги билан машҳур. Водийда азалдан кўплаб миллат вакиллари аҳил-иноқ яшаб келмоқдалар. Мен бу ердан ана шундай жанжал чиқади, бир миллат бошқа бир миллатни камситади, ҳақоратлайди, бир одам иккинчисининг жонига қасд қилади, деб мутлақо ўйламаган, ҳатто тасаввур ҳам қилмаган эдим.

Фарғона, Марғилон ва Қува шаҳарларида дўстларим кўп. Улар орасида татарлар, турклар, ўзбеклар ҳам, осетинлар, руслар ҳам бор. Тез-тез учрашиб турамиз. Бизнинг Андижон область Қўрғонтепа ва Жалолқудуқ районларида ҳам кўплаб турклар яшайди.

Шундай экан, икки халқ орасида Фарғонада қандай қилиб низо чиқди экан? Менимча, айнан низони келтириб чиқарган бебошлар халқ олдида жавоб беришлари керак. Мен водийдаги биродарларимга қарата дўстлигимизни, шодлигимизни йўқотмайлик, чет эллардаги айрим ғанимларимиз устимиздан кулишига имкон яратмайлик, муаммоларимизни ҳал қилиш учун ақл-идрок, мантиқ кучи билан курашайлик, дейман.

А. ҚИРҒИЗОВ,
ўқитувчи. Андижон шаҳри.

ХАЛҚ АЙБДОР ЭМАС

НАМАНГАНДАГИ МЕСХЕТИ ТУРКЛАРИНИНГ ФИКРИ АНА ШУНДАЙ

Наманган область партия, совет, жамоат ташкилотлари ходимлари ўз иш фаолиятларини бевосита омма орасига кўчириб, маҳаллаларда, аҳоли истиқомат жойларида сиёсий-тарбиявий ва тушунтириш ишларини изчил олиб бораётганликлари сабабли кейинги кунларда областда жамоат тартибини бузиш ҳоллари рўй бермади. Лекин шунга қарамай месхети турклари яшаётган маҳаллалардаги мураккаб вазият тўла барҳам топгани йўқ. Кўча бошида қуролли солдатлар ва ички ишлар органлари ходимларининг турганлиги ҳам бундан далолат бериб турибди.

Биз месхети туркларига мансуб кишилар истиқомат қилаётган «Дўстлик» маҳалласида бўлдик ва улар билан суҳбатлашдик. Бу ерда ҳамма безовта. Уйқусизликдан одамларнинг кўзлари қизарган, ранглари сўлғин. Кўпчилик хонадондагилар куч-кўронини тугиб ўтиришибди.

— Маҳалламизда 360 хўжалик яшайди, — деди маҳалла комитети раиси ўринбосари Яшар Ломидзе. — Ҳаммамиз бу ерга 1956—57 йилларда кўчиб келганмиз. 500 метр пастликдаги сойдан челаклаб сув ташиб бетон, лой қориб уй-жой қилдик. Шу ерни ватан тутиб, боғ-роғга айлантирдик. Ўзбек халқи билан қуда-анда, бир жону-бир тан бўлиб аҳил яшадик. Мана энди айрим безориларнинг касрига қолиб ўтирибмиз. Турли миш-мишларни эшитиб шаҳарга тушиш у ёқда турсин, уйимизда ҳам юрак ҳовучлаб ўтирибмиз. Лекин ўзбек биродарларимиз шундай нотинч кунларда ҳам бизларни ёлғизлатиб қўймаяптилар. Улар ҳаммамизни йўқлаб ош-нон, озиқ-овқат олиб келяптилар. Шунга аминмизки, Фарғона областидаги фожиа ўзбек халқининг иши эмас.

Суҳбатдошларимиз ўзбек маҳалладошлари ҳам турк биродарлари сингари ташвишланаётганини, қариялар уларни йўқлаб тасалли беришаётганини таъкидлашди. Жумладан, Улуғ Ватан уруши ветерани, иккинчи группа инвалиди турк Камол Турсунов ўзи билан бирга жанг қилган икки ўзбек қуролдош дўсти ундан хабар олиб тургани ҳақида ҳаяжонланиб гапириб берди.

Одам тафтини одам олади, деганларидек, айни пайтда шаҳардаги ўзбек ва бошқа миллат вакиллари месхети турк биродарларига меҳр-оқибат кўрсатишмоқда. Кимдир дастурхон олиб келса, бошқаси уларнинг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида тузилган халқ дружиначилари сафига қўшилиш истагини билдирмоқда.

Маҳаллий партия, совет ва жамоат органлари томонидан месхети турклари истиқомат қилаётган маҳаллаларда кундалик турмушнинг нормал давом этиши учун барча тадбирлар кўрилмоқда. Масалан, хозир «Дўстлик» маҳалласида қўшимча равишда иккита озиқ-овқат маҳсулотлари магазини, учта аҳолига медицина хизмати кўрсатиш пункти ва гўшт дўкони ишлаб турибди. Бу жойларга сут, қатиқ ва бошқа зарур маҳсулотлар пешма-пеш етказиб берилмоқда. Мактаб ёшидаги болаларни лагерларга юбориш, ёш болаларни бепул овқат билан таъминлаш йўлга қўйилган.

Маҳалла комитетида бир группа кишилар билан суҳбатлашаётганимизда нотаниш бир аёл келиб ўзини Сария Аҳмедоваман деб таништирди ва турк хотин-қизлари, оналари истагини билдирмоқчи эканлигини айтди.

— Аввало ўзбек халқидан, тинчлигимизни таъминлашга ўз ҳиссасини қўшаётган барча кишилардан миннатдормиз,— деди у.— Область, шаҳар партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари ва барча соф виждонли кишилар энг қалтис пайтда кўксини қалқон қилиб бизни ҳимоя қилгани сабабли шаҳарда оммавий безориликнинг олди олинди. Область ва шаҳар партия комитетининг секретарлари, кўплаб ўзбеклар «қўрқманглар, биз сизлар билан биргамиз» деб кечалари ёнимизда ўтириб чиқишди. Ҳозир ҳам улар ҳар куни бир неча маротаба хабар олиб туришибди. Уларнинг жонкуярлиги билан тинчликни бузаётган ваҳимали миш-мишларнинг ҳам пайи қирқилмоқда.

Шаҳардаги месхети турклари яшайдиган маҳаллаларга ҳол-аҳвол сўраб районлардан ҳам одамлар келишмоқда. Уйи ва жихозларини сотмоқчи бўлаётган месхети туркларини ақл билан иш тутишга чақирмоқдалар. Масалан, «Янгиобод» маҳалласига ўзи фарзанд қилиб олган месхети турк ўғлидан хабар олган 101 ёшли Робияхон она Наманган районидан келди. Мўътабар онахоннинг бу ташрифи маҳалланинг бутун аҳлини ҳаяжонга солди. Она ва ўғилнинг бир-бирига меҳрини кўрган аёллар, ҳатто эркаклар ҳам кўз ёшларини тия олмадилар. Биз месхети турклари яшайдиган маҳаллаларда бўлганимизда бу ерларга областнинг турли жойларидан кўнгил сўраб келаётган ишлаб чиқариш корхоналари коллективларининг вакилларини ҳам учратдик. Улар ҳол-аҳвол сўраш билан бирга хизматдошларининг маошларини ҳам олиб келишган эди.

Областда шу кунларда барча диққат-эътибор оммавий-сиёсий, тушунтириш ишларини янада кучайтиришга, месхети туркларининг хавфсизлигини таъминлашга қаратилган. Биз область партия комитетининг идеология бўлими мудири Т. Файзуллаевдан турли хил миш-мишлар, узун қулоқ гаплар тарқалиши олдини олиш юзасидан амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўрадик.

—Миш-мишларга барҳам бериш мақсадида биринчи навбатда маҳаллий матбуот органларидан кенг фойдаланяпмиз, — деди у. — Область газетаси ва радиоси орқали турли миллат вакилларининг чиқишлари мунтазам уюштирилмоқда. Барча район партия комитетлари қошида республика партия-хўжалик активлари йиғилиши, область партия комитети III пленуми материалларини тушунтириш мақсадида сиёсий группалар иш олиб боряпти. Улар областнинг социал-иқтисодий ривожлантиришга доир тадбирларини ҳам аҳоли ўртасида кенг пропаганда қилишмоқда.

Ҳа, мана шу дўстлик туфайли юртимиз обод, бағримиз бутун. Дўстликни қадрлаш, эъзозлаш ўзбек халқига азалий одат. Шундай экан ўзбеклар ва месхети турклари орасига раҳна солишга уринаётганлар халқнинг ғазабига учраши шубҳасиз.

А. МАДАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

• Шоира Анна Ахматова таваллудининг 100 йиллигига

«ҲАМИША ЁДИМДА ЮЛДУЗЛИ САМО...»

Бу ҳароратли сўзлар шоира Анна Андреевна Ахматова қаламига мансуб бўлиб, Тошкент ҳақида ёзилган эди. Ҳа, шоиранинг ҳаёти Тошкент билан боғлиқ — Улуғ Ватан уруши йилларида жонажон шаҳримиз Анна Ахматовага ҳам паноҳ берган эди, уни фарзандидай бағрига олиб, ардоқлаган, унга меҳр-мурувват кўрсатган эди. Бу факт — бизнинг қалбимизни ифтихор туйғуларига тўлдиради. Чунки Ахматова шунчаки оддий шоира эмас, балки шеърият диёрининг тождор маликаларидан эди.

Унинг шеърияти теран инсоний ғурур ва бетакрор мазмун билан суғорилган. Кўпгина шеърлари чинакам санъатнинг нодир намуналари даражасига кўтарилган. Уларда инсон қалбининг қат-қатларидаги ҳақиқат жуда теран ва жуда самимий ифодаланган. Анна Ахматованинг шеърлари одамга битмас-туганмас завқ-шавқ бағишлайди, китобхон чинакам гўзаллик билан учрашганидан боши осмонга етади, ўзини буюкликка дахлдор деб хис қилади. Муҳими шундаки, Ахматова шеърияти фақат совет кишиларигагина эмас, бутун дунё шеърхонларини ҳам ўз сеҳри-жодусига асир қила олади. Зотан, чинакам санъат ўзи шундай бўлади — у миллат танламайди. Одамларни ирқларга ажратмайди, тузумлар яратган ҳар қандай тўсиқлар ва чегаралардан бемалол хатлаб ўтади.

Анна Ахматова шеърияти, бағри тошларнинг юракларига меҳр-мурувват бахш этадиган, жаҳон аҳлини яхшилик ва эзгулик асосида бир-бирига яқинлаштирадиган, ҳақиқатталаб қалбларни бир-бирига улайдиган шеърият. Шунинг учун ҳам ЮНЕСКОдек мўътабар ташкилот 1989 йилни бутун дунёда Анна Ахматова йили деб эълон қилди.

Ўзбек китобхони шоира руҳини ёд этар экан, бир карра унинг босиб ўтган ҳаёт йўлини, ижодий қисматини эслайди-ю, «ҳаёт» деган нарсанинг бағоят мураккаб эканига, ақл бовар қилмайдиган даражада зиддиятлардан ташкил топишига, ўзи ноёб истеъдод берган одамларига нисбатан ўта бераҳм бўлишига яна бир бор ишонч ҳосил қилади. Унинг «Оқшом» деб аталган биринчи китоби 23 ёшида — 1912 йилда босилди. Шундан кейин қисқа муддат ичида яна иккита китоби нашр этилди. Булар — «Тасбеҳ» (1914) ва «Оқ гала» (1917) деб аталган китоблар эди. Бу шеърлар жамоатчиликка маъқул бўлди, ёш шоира ҳақида мақтовли мақолалар ёзилди, унинг шуҳрати ортгандан-орта борди. Аммо бу шеърлар акмеизм руҳи билан суғорилган эди. Ёш шоира адабиётдаги биринчи қадамларини С. Городецкий, О. Мандельштам, М. Кузьмин, М. Зенкевич каби шоирлар даврасида, уларнинг таъсирида бошлади ва шунинг учун кейин умрининг охиригача таъна-ю дашномлардан қутулолмай юрди.

Бизда кўп йиллар мобайнида акмеизм модернистик буржуа оқими деб баҳоланар, реакцион деб қораланар, субъектив идеализм ботқоғига ботган оқим деб ҳисобланарди. Унинг вакиллари ҳам кўп йиллар давомида юзларига чапланган шу доғ билан юришга мажбур бўлгандилар. Ҳолбуки, ҳозир маълум бўлишича, бу гапларнинг бари бўлмағур гаплар экан, акмеизм ғоявий жиҳатдан қораланадиган оқим эмас экан. Анна Ахматова бундан кўп азоб чекди. Аммо унинг келажакдаги азоблари олдида бу ҳали ҳолва эди. У 1910 йилда Н. С. Гумилевга турмушга чиқади ва орадан икки йил ўтгач, фарзанд кўради. Бу ҳодиса унга қисқа муддатли бахт келтиради ва айни чоғда, бутун умр тугамайдиган бахтсизлик келтиради. Унинг эрини — атоқли рус шоири Н. С. Гумилевни 1921 йилда аксилинқилобий фаолиятда айблаб, отиб ташлайдилар ва Ахматова умрининг охиригача, яъни 1966 йилгача «аксилинқилобчининг хотини» деган тавқи лаънатни кўтариб юришга мажбур бўлади.

Унинг ўғли Лев Николаевич Гумилев эса бақувват тарихчи бўлиб етишади. Кейинчалик (бизнинг кунларимизда) унинг туркий халқлар тарихига бағишланган «Йўқолган салтанатни излаб» каби тарихий асарлари илм аҳли ўртасида энг мўътабар китоб сифатида қўлма-қўл бўлиб кетади. Бироқ бу кейин бўлади. Аввал эса Лев Гумилев йигирма ёшга тўлар-тўлмас, биринчи марта қамалади. Кейин иккинчи марта, сўнг учинчи марта қамалади. Она дунёдаги бирдан-бир илинжининг, якка-ёлғиз ўғлининг дийдорига тўймай, унинг қисматини енгиллатолмай, ичида Сталиннинг шафқатсиз зулмини лаънатлай-лаънатлай дунёдан кўз юмади. Ўғил эса 1956 йилдан кейин — XX съезд шарофати билангина Сталин зиндонини тарк этади.

Аммо бу ҳам ҳали ҳаммаси эмас эди. Анна Ахматова ҳали 1946 йил 14 август зарбасини ҳам бошидан кечирмоғи керак эди. Худди шу куни ВКП(б) Марказий Комитетининг «Звезда» ва «Ленинград» журнали ҳақидаги қарори қабул қилинган ва унда Михаил Зошченко билан бирга Анна Ахматованинг шанига ақл бовар қилмайдиган ҳақоратлар айтилган эди.

Орадан кўп ўтмай, Ленинград ёзувчиларининг йиғинида ВКП(б) Марказий Комитетининг секретари Жданов минбардан туриб уларни сўккан эди. Шундан кейин Ахматова учун энг қора кунлар бошланди, унинг асарлари ҳеч қаерда босилмай қўйди.

Унинг бир туркум шеърлари Тошкентда яратилди. Ўрни келганда, шоиранинг Тошкент ҳаёти ҳақида ҳам икки-уч оғиз гапирмоқ жоиз. Шоира Ленинград қамали бошлангандан кейин — 1941 йил сентябрь ойининг охирида эвакуация қилинади. Аввал у бир неча муддат Қозонда — Чистополь шаҳрида туради. Кейин Тошкентга йўл олар экан, у ерда ўзининг яхши қабул қилинишига умид билдиради ва матбуотда «Ахир, мен чингискамен-ку» деган иборани ишлатади. Шу муносабат билан ўтказилган текширишлардан маълум бўладики, Аннанинг асл фамилияси Горенко бўлиб, Ахматова унинг тахаллуси экан. У ўзининг шажарасини Олтин Ўрда хонларидан Ахматхонга бориб тақалади, деб ҳисоблайди.

Дарҳақиқат, Олтин Ўрда хонлари ичида шундай хон ўтган, унинг 1471 йилда ўлдирилгани маълум, аммо Ахматованинг шажараси унга боғланадими-йўқми буни тасдиқлайдиган ҳужжатлар йўқ. Шоира Тошкентда аввал Карл Маркс кўчасидаги ёзувчилар ётоқхонасида истиқомат қилган, кейин Жуковский кўчасидаги уйга кўчган. Уни билганларнинг эслашига кўра, хонасидаги анжом бениҳоя ғарибона бўлган — битта темир каравот, бир қийшиқ стол, битта маймоқ шкафдан бошқа нарсаси бўлмаган. Ўша пайтларда Анна Ахматова бошқа ёзувчилар билан бирга ҳар куни Биринчи май кўчасида жойлашган Ёзувчилар союзига овқатланишга бориб турган. У тошкентлик композитор Козловский хонадони билан дўстлашган. Умуман, Ахматова автобиографиясида Тошкент ҳақида гапириб, «Тошкентда мен биринчи марта саратон иссиғида дарахт соясининг қадрига етдим ва сувнинг овозини эшитдим. Бундан ташқари Тошкентда яна инсоний ҳамдардлик ва яхшилик нима эканини билдим» деб ёзади. Анна Ахматова Тошкентда ўнлаб шеърлар ёзди, уларда «Чоржўй қовунининг тилимидай ҳилол»га ўхшаш ўхшатишлар учрайди. Лутфий шанига айтилган мисралар бор. Дўрмонни тилга олган сатрларга дуч келамиз.

Тошкентда шоиранинг рус тилида «Танланган шеърлари» босилади. 1943 йилда Тошкентнинг 2-босмахонасида босилган бу китоб шоиранинг машҳур «Мардлик» деган шеъри билан очилади.

Анна Ахматова 1944 йилнинг май ойида Тошкентни тарк этди. Аммо шоиранинг ўзбек китобхонлари билан алоқаси бундан кейин узилиб қолгани йўқ. Шоирларимиз унинг шеърларини таржима қилди. Бу иш давом этяпти.

Ҳақиқий шеърият тили луғатсиз ҳам ҳаммага тушунарли тил бўлади. Анна Ахматовага ўхшаш шоирлар туфайли одамлар кўпроқ одамийлик касб этиб, маънавий бойиб, руҳан ўсиб борадилар. Шунинг учун йиллар ўтиб бўлса-да, уларга сажда қилса арзийди.

Озод ШАРАФИДДИНОВ.

Анна АХМАТОВА

Тошкент яшнаётир

Табиатнинг эҳсони ила,
Шаҳар кундан-кунга чароғон.
Димоғимда муаттар бўйлар
Шундай кўркам ҳар бир хонадон.
Ўтли нафас-таниш сўзларга
Жоним берай, бу илтижомдир —
Бори фусун кўкнинг кўксига,
Ариқларининг тубига жодир.

Яна бир лирик чекиниш

Кенг само малла ранг ва мовий,
Ойналар ортида ҳарам руҳи бор.
Мавзу куртак мисол бўртганда ошкор,
Сендан айро туша олмам ҳеч қачон,
Эй, шошган достоним, эй «қочоқ» достон,

Лек, тўғри, ёдимда ҳамон ўша ёз,
Тошкент гул қанот-ла этарди парвоз.
Оппоқ алангада ёнарди ҳар ён,
Ҳарорат, хушбўй ис,
Тасаввурга сиғмас эди ҳеч қачон...

Шундай эди ўша аянчли йиллар,
Келгандайин гўзал ул хоним Фифи,
Ҳалимахонимнинг хуш таржимасида
Идрок идрокимга сингарди Лутфий.

Ўт хўплаган чоғда олис уфқлар
Олмазорлар эди оллоҳ шафқати,
Муҳаббатдай гўзал гулчамбар мисол,
Энг маҳаллий бийрон тилда ариқча
Бидирлашга тушар хуш афтодаҳол.

Соғинч қўшиқлари янграш олдидан,
Ёзиб бўлинмаган бир сўз — «Тоқат-тоқ»
Кўзимнинг олдида бўлур намоён,
Ўша достонларим. Жуда ҳам совуқ.
Энг жазирама у иссиқдан қочган,
Жонга ором берар тундайин аён,
Бўлиб қола берар ҳар номаълум жон,
Қоронғиликларни сачратган ул қон.

Осмонда ой

1.

Уйқуда у хафаҳол
Кўз очади севилиб
Қарайди, алвон-алвон.
Қандайдир бир куч
Муқаддас зулматлар
Ичра ногаҳон!
Шарқона шинам ҳовли,
Қайғуларинг рамзидир,
Теракзорлар ичра ғарқ...
Гўзал ул Шаҳризода
Боғдан чиқиб келади.
Ҳар ғалгидай озода...
Ҳақиқат, сен шундай Шарқ.

2.

Буюк Ленинград майдонларидан,
Ё далаларидан илоҳий ёзнинг,
Йўллаганинг чоғи салқин парвозин,
Теракзорлар аро гўзалдир ватан.
Осиёнинг улуғ улкан нурлари
Ёғилар ғамларим узра дафъатан.

3.

Ҳузуримга қайтади бари:
Оташ аро толиққан оқшом
(Қитъа босирқаган сингари)
Ҳалиманнинг куйида илҳом.
Номозшомгул табассумларин
Қудрати кенг ўз тили ила
Сабо бўлиб шивирлаб мудом.

4.

Ва яна хотира безакларидир.
Толиққан табассум ошкора лаблар.
Мардлар қабри гўё анорзор — тасвир
Калта бўй қаддини қуёшга тоблар.

5.

Учинчи баҳорни қарши олурман
олис-олисда.
Учинчи баҳорни! Рост у мен учун
энг сўнгги баҳор—
Лекин ҳеч уни мен унутмагайман
Сўнгги дамгача.
Сувлар шўхлигидан қувонганимни
соялар остида хумор.
Шафтоли гуллаган, бинафшажонлар,
барқ урар фақат.
Ким мени ёлғиз у деб айтишликка
айлагай журъат!-

6.

Жуда кўп йил бўлмадим бунда,
Лек ҳеч нарса ўзгарган эмас...
Худо лутфи — чароғон кунда
Ёғилаётган нурдай тўхтамас.
Ўшандайдир юлдузли осмон,
Ўшандайдир ул нилий само
Ва ўшандай ел серхиромон,
Қўшиқ айтар онамдай ҳамон,
Мустаҳкамдир Осиё уйим,
Ташвишланиб юришим бекор...
Яна қайтгум, гулла, эй қалъам,
Тўлиб-тошиб оқавер, анҳор.

Фарид УСМОН таржималари.

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ЖАВОБСИЗ ТЎПЛАР

Биринчи лига коллективлари мамлакат чемпионатининг дастлабки даврасини ўйинларини муваффақиятли якунлашга ҳаракат қилишмоқда. Яна 5 тур учрашувларидан кейин командалар довон ошадилар. 17-тур ўйинлари эса кучли олтиликдан жой олиб турган коллективларга омад келтирди. Фақат «Нистру» футболчилари пойтахт армиячилари майдонида жавобсиз тўртта тўп ўтказиб юбориб, бир йўла уч поғона пастлашга мажбур бўлишди. Армиячилар эса 12-ғалаба билан очколарини 26 тага етказган ҳолда пешқадамлик мавқеларини мустаҳкамлашди.

Учрашувларда дарвозаларга жами 27 тўп киритилди. Бу сафар пахтакорчилар ҳам мухлисларини қувонтиришди. Футболчиларимиз ташаббус кўрсатиб, ҳужумкорликка зўр бердилар. Ҳисоб эса танафусдан кейин очилди. 60 минутда И. Шквирин дарвозани аниқ нишонга олди. 72- минутга борганда А. Абдураимов ғалабани мустаҳкамлади. Ўйин тугашига бир минут қолганда эса А. Пятницкий ҳисобни 3:0 га етказди. Шундай қилиб, пахтакорчилар 21 очко билан учинчи ўринга кўтарилишди. «Қайрат» футболчилари ўз майдонларида «Кубань» командасидан устун (4:1) келдилар.

III БУТУНИТТИФОҚ ХАЛҚ ИЖОДИЁТИ ФЕСТИВАЛИ

МОСКВАГА ЙЎЛЛАНМА

Тошкентдаги Темирйўлчилар саройида III Бутуниттифоқ халқ ижодиёти фестивали доирасида ўтказилган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ички ишлар органлари ва бўлинмаларининг агитбригадалари, халқ чолғу ансамбллари, духовой оркестрлари зонал кўриги муваффақиятли якунланди. Қозоғистон ССР Толдиқўрғон область Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси духовой оркестрининг, Бухоро область ички ишлар бошқармаси халқ чолғу асбоблари ансамблининг, Тожикистон ССР Ички ишлар министрлиги агитбригадасининг чиқишлари жюри ҳайъати томонидан юқори баҳоланди.

Ўтган йили Киевда ўтказилган II Бутуниттифоқ халқ ижодиёти фестивалида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси «Жанговар» халқ чолғу асбоблари ансамбли муваффақиятли қатнашиб, лауреат бўлган эди. Бу йил ўзининг 30 йиллик юбилейини нишонлаган ана шу коллектив ҳам ноябрь ойида ўтказиладиган III Бутуниттифоқ халқ ижодиёти фестивалининг якунловчи қисмида қатнашиш учун Москвага йўлланма олди.

Ғолиблар СССР Ички ишлар министрлигининг Дипломлари ва Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

— Куни кеча Калуга шаҳридан келдим, — дейди СССР Ички ишлар министрлиги сиёсий бошқармасининг кўрикни ўтказиш бўйича масъул ходими С. А. Новиков. — У ердаги зонал кўрик халқ орасида байрамдек нишонланди. Кўча-кўйларда, завод-фабрикаларда, парк ва истироҳат боғларида концертлар берилди.

М. КОЗИЕВ.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг шу йил 22 июнь сонида босилган «Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг матбуот группасида» хабари «ТАСС» имзоси олиб ташлаб ўқилсин.

ТОШКЕНТ. Областнинг шаҳар ва районларидан келган 10 та команда балиқ тутиш мусобақаларида қатнашди. Чиноз шаҳрига яқин жойда, Чирчиқ дарёси бўйида 5 соат мобайнида спортчасига дам олиш ишқибозлари кўпроқ балиқ тутиш бўйича беллашдилар. Ғолибларга қимматбаҳо совғалар тақдим этилди. Бошқаларга эса мукофот сифатида чинакамига балиқ шўрва тортилди.

1. Ғолиблар — «Чирчиқсельмаш» заводи электр пайвандчиси В. Суходолов ва Ангрендаги «Резинотехника» заводи аппаратчиси М. Машуров. 2. Илин балиқ, катта бўлсанг ҳам, кичик бўлсанг ҳам.

Р. НУРИДДИНОВ суратлари (ЎзТАГ).

ЧОЙ ЕТАРЛИ БЎЛАДИМИ?

«Самарқанд чой қадоқлаш фабрикасида юз берган ёнғиндан кейин одамлар ўртасида қуруқ чой билан савдо қилишда кескин ўзгариш бўлармиш, танқислик юзага келармиш, деган гаплар тарқалди. Шу ростми!

Х. АБДУМАЛИКОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

●

Мухбиримиз газетхонни қизиқтирган ана шу саволи билан Республика озиқ-овқат саноати ишлаб чиқариш илмий бирлашмаси раисининг ўринбосари А. ОЛИМБОЕВГА мурожаат қилди:

— Ёнғин пайтда юз берган ҳолат ва куйиб-битган маҳсулотлар ҳақида қандай фикрдасиз?

— Аввало шуни айтиш керакки, ёнғин фабрикада ишлаб чиқаришни издан чиқарадиган даражада бўлгани йўқ. Ўша 14 июнь куни юз берган ноxуш воқеа вақтида фабриканинг омборларидан бирида тара-қадоқлаш материалларига зиён етди. Чунончи, нам тортмас қоғозлар, қадоқлаш учун мўлжалланган қутичалар, чой этикеткалари ва бошқа ёрдамчи материаллар ёнди. Шунингдек, ўт алангаси шу яқиндаги грузин чой маҳсулоти хирмонига ҳам етиб борди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, 60 тоннага яқин чой маҳсулоти ёнган ва келтирилган зарар 800 минг сўмга яқин маблағни ташкил этиб турибди.

САВОЛ—ЖАВОБ

— Чой маҳсулотларини қадоқлашда узилиш бўладими?

— Бу ҳақда гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Ҳозир фабрикада ёнғин оқибатларини бартараф этиш ва тиклаш ишлари олиб борилмоқда. Ишлаб чиқариш цехлари, Ватанимизда етиштирилган ва чет эллардан келтирилган чой маҳсулотлари сақланадиган омборларга зарар етгани йўқ. Фабрика бир маромда ишлаб турибди. Тайёр маҳсулотларни таъминотчига етказиб бериш давом этмоқда. Шуни айтиш керакки, фабрикада йил мобайнида 30,5 минг тонна чой маҳсулоти қадоқланиши кўзда тутилган. Ҳар ойда эса ўртача 2600 тонна маҳсулот қайта ишланади. Фақат июнь ойининг ўзида Грузиядан 400 тонна чой маҳсулоти олинди.

Кези келганда шуни айтиш керакки, қардошларимиз етиштираётган чой сифатсизлиги яққол кўзга ташланмоқда. Грузин чойчилари об-ҳаво инжиқликларини рўкач қилиб туришибди. Фабрикада хитой ва ҳинд чойларини қадоқлаш ҳам давом этади. Албатта, фабрика кунига 100 тонна чой маҳсулотини қадоқлайдиган бўлса, ёнғин туфайли бир оз камайиши мумкин. Ўйлаймизки, фабрика коллективи саратон кунларида халқимизнинг чанқовбосди маҳсулотга бўлган талабини қондиришга, савдода узлуксизликни таъминлашга ҳаракат қилади.

Ҳ. НОСИРОВ.

Муҳаррир
У. УСМОНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1989-1990 ўқув йили учун

Студентлар қабул қилади

Институтда агрономлар, ветеринарлар, умумий профилдаги зоотехниклар, агросаноат комплекси тармоқларининг экономикаси ва бошқариш, бухгалтерия ҳисоби, контроль ва хўжалик фаолияти анализи, қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўйича мутахассислар тайёрланади. Зоотехния факультетида қоракўлчилик ва паррандачилик бўйича ихтисослашган мутахассислар ҳам тайёрланади.

Аризалар қабул қилиш ва абитуриентлар билан суҳбат 25 июндан 15 июлгача, кириш имтиҳонлари 16 июлдан 1 августгача, студентликка қабул қилиш 2 августдан 5 августгача ўтади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: ректор номига ариза, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, ўқиш ёки иш жойидан характеристика, 086/У формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат (бош кийимсиз), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, паспорт ва ҳарбий хизматга тегишли ҳужжат.

Ўқишга кириш учун ҳужжат топширадиган ҳар бир абитуриент ўзи танлаган мутахассислик бўйича суҳбатдан ўтказилади ва қуйидаги фанлардан имтиҳон топширади:

агрономия, ветеринария ва зооинженерлик факультетларида биология (ёзма), **химия** (ёзма), **ўзбек тили ва адабиётидан** (ёзма);

иқтисод факультетида — математика (ёзма), **биология** (ёзма), **ўзбек тили ва адабиётидан** (ёзма);

қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетида — математика (ёзма), **физика** (ёзма), **ўзбек тили ва адабиётидан** (ёзма).

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан, ўрта махсус ўқув юртлари ва ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан битирганлар, агрономия, ветеринария, зооинженерлик факультетларига кирувчилар биологиядан (ёзма), экономика ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетларига кирувчилар эса математикадан (ёзма) имтиҳон топширадилар. Бу имтиҳонлардан «беш» баҳо олганлар қабул комиссиясининг қарорига биноан қолган имтиҳонлардан озод қилинади ва институтга қабул қилинади. «Тўрт» ёки «уч» баҳо олганлар эса қолган фанлардан ҳам имтиҳон топширадилар.

Имтиҳонлардан қониқарли баҳо олган, ҳарбий бурчни ўтаб, давлат томонидан имтиёзга эга бўлиб қайтганлар, ота-онаси йўқ ва қаровчиси йўқлар институтга конкурссиз қабул қилинади.

Олий ўқув юртига кириш қоидасининг (буйруқ № 121, 16. 11. 87.) 5.5 пунктига мувофиқ қишлоқ хўжалиги мутахассислигига қишлоқ жойларида доимий яшовчилар ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш ишларига қизиқувчиларни қабул қилиши афзал деб қаралади.

Адрес: Самарқанд шаҳри, 3-алоқа бўлими, 77-уй.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1989—1990 ўқув йили учун
ҚУНДУЗГИ БЎЛИМГА:
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ўзбек тилида олиб бориладиган мутахассисликлар:

ўзбек тили ва адабиёти, математика, география (қўшимча биология), **педагогика ва бошланғич таълим методикаси** (қўшимча музика), **педагогика ва бошланғич таълим методикаси** (қўшимча тасвирий санъат), **меҳнат ва ҳунар таълими** (хўжалик юритиш меҳнати, автомобиль хизмати, қишлоқ хўжалик механизацияси), **педагогика ва бошланғич таълим методикаси** (қўшимча чет тили).

Машғулотлар рус тилида олиб бориладиган мутахассисликлар:

миллий мактабларда рус тили ва адабиёти, (Горький давлат педагогика институтида ўқиш учун), **математика** (қўшимча физика), **педагогика ва бошланғич таълим методикаси** (қўшимча музика), **меҳнат ва ҳунар таълими** (хўжалик юритиш меҳнати, автомобиль хизмати), **педагогика ва бошланғич таълим методикаси** (қўшимча чет тили).

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: МАТЕМАТИКА — **ўзбек тили ва адабиётидан ёзма** (иншо), **математикадан ёзма ва оғзаки;**

МАТЕМАТИКА (қўшимча физика) — **рус тили ва адабиёти** (иншо), **математика** (ёзма), **физика** (оғзаки);

ГЕОГРАФИЯ (қўшимча биология) — **ўзбек тили ва адабиёти** (иншо), **география** (оғзаки), **биология** (оғзаки);

ПЕДАГОГИКА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ (қўшимча чет тили) — **ўзбек** (рус) **тили ва адабиёти** (иншо), **математика** (ёзма), **СССР тарихи** (оғзаки);

ПЕДАГОГИКА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ (қўшимча музика) — **ўзбек** (рус) **тили ва адабиёти** (иншо), **математика** (ёзма), **СССР тарихи** (оғзаки);

МЕҲНАТ ВА ҲУНАР ТАЪЛИМИ — **ўзбек** (рус) **тили ва адабиёти** (иншо), **математика** (ёзма), **физика** (оғзаки);

МИЛЛИЙ МАКТАБЛАР УЧУН РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ — **рус тили ва адабиёти** (диктант), **рус тили ва адабиёти** (оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки);

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ — **ўзбек тили ва адабиёти** (иншо), **ўзбек тили ва адабиёти** (оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки);

Барча имтиҳон баҳолари конкурслидир.

Институтга кирувчилар ректор номига ариза билан бирга ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), 086/У формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат топширадилар.

Паспорт ва ҳарбий билет (чақирув гувоҳномаси) шахсан кўрсатилади.

Кундузги бўлимга аризалар 25 июндан 15 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 16 июлдан 31 июлгача, студентликка қабул қилиш 1—5 август кунлари ўтказилади.

Институт адреси: 702500, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1 «В»-уй, қабул комиссияси.

●

ДИҚҚАТ!

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ИРРИГАЦИЯЛАШ ВА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ФАКУЛЬТЕТИНИ

1959 йилда битириб чиққан собиқ студентларнинг учрашуви
9 сентябрь соат 16.00 да
ФАКУЛЬТЕТНИНГ МАЖЛИСЛАР ЗАЛИДА ЎТКАЗИЛАДИ

Учрашувда қатнашиш хоҳишини билдирганлардан қуйидаги адресга маълум қилишларини сўраймиз: 702503, Ангрен шаҳри, Навоий кўчаси, 9—3. А. Т. Ершов. Телефон — 3-13-31.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари фан бўйича институт проректори А. М. Муҳамедовга опаси

Ҳидоятхон МУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат медицина институти 1-клиникаси қошидаги медицина билим юрти коллективи билим юрти ўқитувчиси Х. М. Усмоновага умр йўлдоши

Жўрахон УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-12-46, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.